ΕΣΤΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩι 1876

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν,
ἀξιωθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ Ἐκθέσει τῆς
Δ' Ὀλυμπιάδος καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

Τιμὴ συνδρομῆς ἐτησίας καὶ προπληρωτέας: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 8 διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 10. — Τιμὴ φύλλου: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 0,20 διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 0,20.

Διὰ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι κτλ. γίνονται ἰδιαίτεραι συμφωνίαι. — Γραφεῖον: ὁδὸς Νομισματοκοπείου ἀριθ. 7 παρὰ τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας.

1895. Ἐν Ἀθήναις, 30 Ἀπριλίου. Ἀριθ. 18.

Σκαραβαιοι και Τερρακοττες

11

Ο ΟΡΘΡΟΣ ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ

Τἀστέρια τρεμοσβύνουνε κ' ἡ νύχτα εἶνε λίγη,
Μὲ φῶς χλωμὸ καὶ ἄρρωστο οἱ κάμποι ἀντιφεγγίζουν
Κι' ὁλόγυρά του, ὅπου στραφῇ, τὸ μάτι σου ξανοίγει
Ἐδῶ κορμιά, ἐκεῖ κορμιὰ στρωμένα νὰ μαυρίζουν.

Φίλους κ' ἐχθροὺς ὁ θάνατος σ' ἕνα τραπέζι σμίγει
Ὅπου τἀγρίμια ἀκάλεστα μὲ πεῖνα τριγυρίζουν,
Χαρά στον ὅπου γλύτωσε, χαρά στον πῶχει φύγῃ,
Μὰ ὅσους τὸ βόλι ξέσχισε, κοράκια ξανασχίζουν.

Ἄξαφνα ὀρθὸς ὁ Σαλπιχτὴς πηδάει ὁ λαβωμένος,
Στριγγὴ φωνὴ καὶ σπαραχτὴν ἡ σάλπιγγά του βγάζει
Ποὺ λὲς τὸν ἴδιο της χαλκὸν — κι' ὄχι αὐτιὰ — σπαράζει.

Μὰ δὲν ξυπνάει στὸ ὀρθρινὸ κανένας πεθαμένος·
Μὸν τὰ κοράκια φεύγουνε κοπαδιαστά, σὰν νᾶναι
Τῶν σκοτωμένων οἱ ψυχὲς ποὺ στὰ οὐράνια πᾶνε.

12

Η ΖΟΥΧΡΑΕ

Ἀλλοὶ στὴν κοσμολόγητη τὴ Ζουχραὲ Τσιγγάνα!
Ἐγὼ 'μαι 'γώ; Ποὺ μιὰ βραδιὰ μὲσ σ' ἅγιο μοναστῆρι
Μὲ λιβανίζαν μὲ χρυσὸ παπάδες θυμιατῆρι
Μπρὸς στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, μπρὸς στοῦ Χριστοῦ τὴ μάνα;

Κλείσετε μάτια μάργελα, σβυστῆτε μάτια πλάνα,
Ποὺ στὴν ὑγειά σας ἔπινεν ἀπ' τ' ἅγιο τὸ ποτῆρι
Ὁ γούμενος, καὶ τὸ χορὸ σηκώνουνταν νὰ σύρῃ
Κι' ὅταν ἀκόμα ἐσήμαινεν ἡ αὐγινὴ καμπάνα.

Τόρα... μὲ κράζουν τὰ μωρὰ γρηὰ καλαμοβύζω
Ὅταν στοὺς δρόμους σὰν σκυλὶ νὰ βρῶ θροφὴ γυρίζω,
Γιατὶ τὰ χνῶτά μου βρωμοῦν σὰν τῆς ταφῆς τὸ χῶμα.

Τότες βαμμένα μὲ κηνᾶ τὰ ὡραῖά μου δαχτύλια,
Τόρα, στὸ κρύο μελανά, κι' ἀπὸ συνήθειο ἀκόμα
Κρούσταλλα, ξύλα, τὰ χτυπῶ σὰν καρυδένια ζίλλια.

ΓΡΥΠΑΡΗΣ

23 Ἀπριλίου

Ἡ ἰδανικὴ χώρα τῆς αἰωνίου ἀνοίξεως, ἡ τόσον ὑμνηθεῖσα καὶ ὀνειροποληθεῖσα ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ που ἐπὶ τοῦ γηΐνου πλανήτου, βεβαίως δὲν εἶνε αἱ Ἀθῆναι. Ἀπεναντίας ἡμεῖς ἐδῶ εἰμποροῦμεν νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἄνοιξιν δὲν γνωρίζομεν· εἶνε δὲ ἀπορίας ἄξιον πῶς ὅλα τὰ ἀθηναϊκὰ Ἡμερολόγια τῆς χαρίζουν ἀκόμη τρίμηνον ἐξουσίαν, μέχρι τῶν δευτερολέπτων ὁριζομένην, ἀφ' οὗ, κατὰ τὴν ἔκφρασιν ἑνὸς ἀστρονόμου, τὸ μεταξὺ χειμῶνος καὶ θέρους διάστημα ἰσοῦται παρ' ἡμῖν συνήθως μὲ τὴν διαφορὰν δύο ἴσων ἀριθμῶν. Ἡ μετάβασις ἀπὸ τοῦ δριμυτάτου ψύχους εἰς τὸν πνιγηρότερον καύσωνα εἶνε τῷ ὄντι τόσον ἀπότομος, ἡ εἰσβολὴ τοῦ θέρους εἶνε τόσον αἰφνιδία, ὥστε ἡ ἄνοιξις, ἡ γλυκυτάτη ὥρα, ἡ τόσον εὔκρατος καὶ χαρακτηριστική, ἐκμηδενίζεται. Τοῦτο βεβαίως δὲν ἐμποδίζει οὔτε τοὺς βλαστοὺς νὰ ἐκπετοῦν, οὔτε τὰ ἄνθη νὰ ἀνοίγουν, οὔτε τὰ πτηνὰ νὰ κελαδοῦν, οὔτε τὴν φύσιν νὰ νεάζῃ καὶ νὰναγεννᾶται· ἀλλ' ὅλη αὐτὴ ἡ μεταβολὴ γίνεται οὑτωσειπεῖν λεληθότως, καὶ ὅταν παρέλθῃ τὸ ψῦχος καὶ διαλυθοῦν οἱ πάγοι καὶ φύγουν τὰ σύννεφα καὶ γίνῃ ἀνεκτὴ ἡ ζωὴ τοῦ ὑπαίθρου καὶ τῆς ἐξοχῆς, τὸ ἔργον τῆς ἀνοίξεως, ἡ ὁποία δι' ἡμᾶς δὲν ἤρχισε κἂν ἀκόμη, τὸ βλέπομεν μετ' ἐκπλήξεως συντετελεσμένον ἢ χωροῦν πρὸς τὸ τέλος του. Οὕτω καὶ εἰς ἄλλας χώρας αἱ χιονοσκεπεῖς ἐκτάσεις μεταβάλλονται ὡς διὰ μαγείας εἰς ἀγροὺς καταπρασίνους, εὐθὺς ὡς διαλυθῇ τῆς χιόνος τὸ παχύτατον στρῶμα, ὑπὸ τὸ θάλπος τοῦ ὁποίου ἐβλάστανε λάθρα τοῦ σίτου ὁ σπόρος...

Ἡ ἐφετεινὴ ὅμως ἄνοιξις εἶνε διὰ τὰς Ἀθήνας μία ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος. Τὴν ἔχομεν, τὴν αἰσθανόμεθα, τὴν ἀπολαμβάνομεν. Οὔτε τοῦ Μαρτίου τὰ τελευταῖα ψύχη ἐπετάθησαν, οὔτε τοῦ χειμερινοῦ ἡλίου, τοῦ πρωΐμως καυστικοῦ, ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀπειλή. Ἡ θερμοκρασία εἶνε μετρία, ἀληθῶς ἐαρινή. Δροσεραί, ἀρωματώδεις εἶνε αἱ πρωΐαι καὶ τὰ ὡραῖα, τὰ τόσον πλούσια εἰς χρώματα καὶ εἰς ὄνειρα, δειλινά. Ἀσθμαίνοντας καὶ περιρρύτους ἐξ ἱδρῶτος διαβάτας δὲν βλέπεις οὔτε τὴν μεσημβρίαν· οὕτω καθίσταται ἀκόμη δυνατὸς καὶ εὐχάριστος καὶ αὐτὸς τῆς δενδροστοιχίας ὁ περίπατος, κατὰ τὴν ὥραν τῆς μουσικῆς, πρὸ τοῦ προγεύματος. Ἐν γένει οἱ περίπατοί μας εἶνε πολυάνθρωποι καὶ φαιδροί· καθεκάστην δέ, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, παρελαύνουν πρὸ τοῦ Ζαπ-

πείου ὅλαι αἱ Ἀθῆναι, ἀναπνέουσαι, ζωογονούμεναι, τερπόμεναι, ἀποθαυμάζουσαι τὴν ἐξαισίαν ἐκείνην ἄποψιν, ἡ ὁποία τόρα φαίνεται ἀναπτύσσουσα τὰ ἀποκρυφότερά της θέλγητρα. Καὶ εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς βλέπεις τὴν ἀκτῖνα τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἐλπίδος, τὴν ὁποίαν ἐξαποστέλλει ἡ Ἄνοιξις ἡ μάγος, ἡ ἀναβαπτίζουσα τὰς ψυχάς, ἡ ἀνακαινίζουσα καὶ ἐνδυναμοῦσα. Ὁ χειμέριος λήθαργος, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπόκεινται, φαίνεται, ὅλα τὰ ἔμψυχα, ἀποτινάσσεται· ἡ δὲ ἀφύπνισις τῆς ψυχῆς εἰς τὴν νέαν ζωήν, εἶνε γλυκεῖα καὶ εὐέλπις. Εὐτυχὴς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἡ σκληρότης τοῦ βίου δὲν κατέστησεν ἀκόμη ἀναίσθητον εἰς τὴν θωπείαν αὐτὴν τῆς Ἀνοίξεως καὶ δὲν ἔκλεισε πλέον τὴν καρδίαν του εἰς τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν, τὸ στήριγμα τῆς ζωῆς!..

Εἰξεύρω καλῶς ὅτι εἰς τὴν πλειονότητα τῶν ἀναγνωστῶν μου οὕτως εὐεργετικῶς καὶ σωτηρίως ἐπενεργεῖ ἡ Ἄνοιξις. Οἱ μέχρι τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀναισθησίας ἀπηλπισμένοι εἶνε τόσον ὀλίγοι! Μακρὰν λοιπὸν ἀφ' ἡμῶν ἡ μεμψιμοιρία· ἂς τα ἴδωμεν ὅλα ρόδινα, ὅλα ὡραῖα, ὅλα εὐώδη, ὅλα μειδιῶντα, ὅπως τὴν φύσιν καὶ τὴν ἄνοιξιν. Ἰδοὺ περίστασις διὰ νὰ πλάσωμεν τὰ ὡραιότερα σχέδια περὶ τοῦ μέλλοντος, μὲ πᾶσαν πεποίθησιν πραγματοποιήσεως. Ἡ ψυχή μας εἶνε πλήρης ἐλπίδος καὶ μὲ αὐτῆς τῆς μάγου τὰ πτερὰ μετεωριζόμεθα πρὸς τὸ κυανοῦν τῆς εὐδαιμονίας. Ἄλλως τε, τί μᾶς λείπει; Μήπως θὰ κλαύσωμεν τόρα τὴν ἀποδεκάτισιν τοῦ τρικουπικοῦ κόμματος, ἢ τὴν ἐκ τῆς πολιτικῆς ἀποχώρησιν τοῦ κ. Τρικούπη; Ὁ ἀποχωρῶν θὰ ἐπιστρέψῃ καὶ τὸ κόμμα θὰ συμπηχθῇ ἐκ νέου ἰσχυρόν· μᾶς το ὑπαγορεύει ἡ ἐλπίς. Ἢ μήπως θὰ λυπηθῶμεν διὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν Ἀνεξαρτήτων; Ἄ, ὄχι· θὰ ἔλθῃ καὶ αὐτῶν ἡ ἡμέρα· μᾶς τὸ ψιθυρίζει ἡ ἐλπίς. Ἀλλ' ἂν μας τρομάζῃ διὰ τὸ μέλλον ὁ θρίαμβος τοῦ κορδονίου, (ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δὲν ἀνήκομεν εἰς τοὺς φανατικοὺς ὀπαδοὺς τοῦ ἐθνικοῦ κόμματος); Δὲν βαρύνεσθε! Τὸ παρελθὸν εἶνε πρόχειρον διὰ διδάγματα καὶ τὰς ἀλώπεκας τῆς Ἐξουσίας θὰ σωφρονίσῃ ἡ τῶν ὄνων συμφορά. Θὰ διοικήσουν καλά, θὰναστήσουν πάλιν τὴν πίστιν τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ γερμανοὶ δανεισταὶ δὲν θὰ κατάσχουν τὸ θωρηκτόν, τὸ ὁποῖον θὰ στείλωμεν διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Κιέλου. Μᾶς τὸ λέγει ἡ ἐλπίς. Ἀλλ' ἂν μας ἀνησυχῇ πάλιν ἡ προσεχὴς δημαρχικὴ ἐκλογή; ἂν δὲν ἐκλεχθῇ ὁ καταλληλος δήμαρχος, ὁ ἱκανός, ὄχι μόνον νὰ βελτιώσῃ τὰ τοῦ δήμου, ἀλλὰ καὶ νὰντιπροσωπεύσῃ ἐπαξίως τὰς Ἀθήνας κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας; Μὴ το πιστεύσετε! Αὐτὴν τὴν φορὰν οἱ ἐκλογεῖς θὰ φανοῦν συνετοὶ καὶ κατὰ τὰς διεθνεῖς ἑορτὰς θὰ κάμωμεν εἰς τοὺς ξένους, οἱ ὁποῖοι θὰ συρρεύσωμεν κατὰ χιλιάδας, τὴν καλλιτέραν ἐντύπωσιν. Μᾶς το βεβαιόνει ἡ ἐλπίς. Καὶ ἂν ὀλίγον φροντίζωμεν διὰ τὰ δημόσια καὶ ἂν μας ἀπορροφᾷ ἀπεναντίας ἡ ἰδιωτική μας κατάστασις καὶ ἂν εὑρισκόμεθα στενοχωρημένοι καὶ ἂν μας φοβίζῃ τὸ μέλλον; Εἰς μάτην καὶ οἱ φόβοι μας καὶ αἱ ἀνησυχίαι· ὅλα θὰ διορθωθοῦν, ὅλα θὰ οἰκονομηθοῦν. Εἰς τὸ ἑξῆς αἱ περιστάσεις ὅλαι θὰ εἶνε εὐνοϊκαὶ καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν φρόνησιν νά τας ἐπωφεληθῶμεν. Μᾶς το διαλαλεῖ ἡ ἐλπίς.

. . . Τί καλὰ ἂν ἦτο πάντοτε ἄνοιξις ἐλπιδοφόρος καὶ πόσον εὐδαίμονες θὰ εἶνε οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰς πολυυμνήτους ἐκείνας χώρας, ὅπου αἰώνιος βασιλεύει ἡ «νεότης του ἐνιαυτοῦ». Εἶνε τόσον ὡραῖον πρᾶγμα ἡ ἐλπίς!

Γρ. Ξ.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ

ΚΡΙΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΩΝΟΔΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Περὶ τῶν ποιητικῶν καὶ ἐν γένει γραμματειακῶν διαγωνισμῶν κρατοῦσι δύο γνῶμαι.

Κατὰ τὴν μίαν εἶνε ἀνωφελεῖς.

— Ἡ ποίησις, λέγουσιν οἱ πρεσβεύοντες αὐτήν, ὅσηδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ σχέσις της πρὸς τὸ μέτρον καὶ τοὺς πόδας, δὲν ἐργάζεται κατὰ παραγγελίαν ὡς ὑποδηματοποιός· ἡ ἀληθὴς ἔμπνευσις δὲν περιμένει διαταγάς, οὐδὲ ὅρους, οὐδὲ προθεσμίας· ὁ γνήσιος λογοτέχνης δὲν θὰ ζητήσῃ παρ' ἄλλου τὸν τύπον εἰς ὃν θὰ χύσῃ ὅ,τι πολύτιμον ἐγκλείει ἡ ψυχή του· μόνον οἱ μικροὶ συνάπτουσι τοιαύτας διαπραγματεύσεις, μόνοι αὐτοὶ ρυθμίζουσιν, ὡς εἱ βιομήχανοι, τὴν παραγωγὴν των πρὸς τὴν αἴτησιν. Ἰδέτε τοὺς ἰδικούς μας ἀγῶνας. Οἱ ἐπιφανεῖς ἡμῶν ποιηταὶ σἱ φέροντες ἐπὶ κεφαλῆς ἁμάραντον τὸν στέφανον τῆς ποιήσεως, ἐπέθηκαν αὐτὸν οὐχὶ διὰ ξένων χειρῶν ἀλλὰ διὰ τῶν ἰδικῶν των, ἐν ᾧ οἱ στέφανοι τῶν κατὰ παραγγελίαν ἐμπνεύσεων φυλλορροοῦσιν ἐπὶ τῶν κοινῶν μετώπων τῶν λησμονημένων νικητῶν καὶ ἀποτρίβονται εἰς κόνιν. Ποῖα εἶνε τὰ ἔργα, πλὴν δύο τριῶν ἐξαιρέσεων, τὰ ὁποῖα εἰσήνεγκαν εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα οἱ Ράλλειοι καὶ οἱ Βουτσιναῖοι ἀγῶνες; εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῶν λογίων μας νὰ τὰ ζητήσωμεν ἢ εἰς τὸ στόμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ;

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἑτέρα γνώμη·

— Τὸ ζήτημα τῆς συντελέσεως καὶ διαμορφώσεως τῆς ποιητικῆς ἢ λογοτεχνικῆς ἐν γένει ἰδιοφυίας εἶνε ἓν τῶν περιπλοκωτάτων ψυχολογικῶν προβλημάτων· πολὺ ὀλίγον φῶς ὑπάρχει ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐργάζεται ἡ δημιουργὸς φαντασία· οἱ παράγοντες οἱ ἐπιδρῶντες εἰς τὴν παραγωγὴν οἱουδήποτε καλλιτεχνήματος, εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄγνωστοι καὶ μυστηριώδεις· ἐκ τῶν βεβαιοτέρων ὅμως καὶ ἀναμφισβητήτων εἶνε ἡ ἐξωτερικὴ ἀφορμή, ἡ συγκυρία. Ὁ Ρουσσὼ *δυνάμει* ἦτο ἀρχῆθεν Ρουσσώ, ἀλλὰ θὰ ἐγίνετο καὶ *ἐνεργείᾳ* ἂν μὴ περιέπιπτεν εἰς χεῖρας του ἡ προκήρυξις τοῦ διαγωνίσματος τῆς Ἀκαδημίας τῆς Διζῶνος: si le rétablissement des Sciences et des Arts a contribué à épurer les mœurs? Τὴν προκήρυξιν ταύτην ἀνέγνωσεν εἰς τὸν Mercure de France μεταβαίνων εἰς Βιγκένας νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν φυλακισμένον φίλον του Διδερότον· «Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, γράφει ἓν τινι ἐπιστολῇ, ἠσθάνθην τὸ πνεῦμά μου περιθεόμενον ὑπὸ μυρίων ἀκτίνων· σωρὸς ὅλοι ἰδεῶν ἀνεπήδησαν ἐν ἐμοὶ σφοδρῶς καὶ ἀτάκτως· ἡ κεφαλή μου ἐζαλίσθη· ἡ καρδία μου ἐπάλλετο ἰσχυρῶς· ἐκάθισα ὑπὸ ἓν δένδρον καὶ ἔμεινα ἡμίσειαν ὥραν εἰς τόσον μεγάλην ταραχήν, ὥστε ὅτε ἀνηγέρθην ἠσθάνθην τὰ ἐνδύματά μου δακρύβρεκτα χωρὶς νὰ ἔχω ἐννοήσῃ ὅτι ἔκλαυσα.» Εἰς τὴν πραγματείαν, τὴν ὁποίαν ἔγραψε διὰ τὸ διαγώνισμα τοῦτο, εὑρίσκονται ἤδη ἐν ὑποτυπώσει αἱ θεμελιώδεις καὶ ῥηξικέλευθοι ἰδέαι τῶν μεγάλων ἔργων του.

Τί θὰ ἦτο ὁ Κάντιος ἂν δὲν ἀνεγίνωσκε τὸν Δαβὶδ Γιοὺμ (Hume); «αὐτὸς μ' ἐξύπνησεν ἀπὸ τὸ μεταφυσικὸν βογχάλισμά μου» ἐπανελάμβανεν ὁ μέγας φιλόσοφος τῆς Καινιξβέργης. Ἡ δὲ μὶς Μαρία Ἄννα Ἤβανς τί ἄλλο ἢ σωρὸν δυσχωνεύτων essays θὰ εἶχε δημοσιεύσῃ εἰς τὰς σοβὰς ἀγγλικὰς Ἐπιθεωρήσεις, ἂν μὴ συνήντα τὸν ἰδιότυπον ἐκεῖνον φιλόσοφον καὶ κριτικὸν Γεώργιον Λιούις; ἄνευ αὐτοῦ οὐδέποτε θὰ ἔγραφε μυθιστορήματα, καὶ δὲν θὰ καθίστατο ἡ πρώτη μυθιστοριογράφος τοῦ αἰῶνος, ὁ δὲ κόσμος δὲν θὰ εἶχε μίαν Γεωργίαν Ἔλιοτ νὰ θαυμάζῃ.

Χρειάζεται πάντοτε κάτι νὰ μεταβάλῃ τὸ *δυνάμει* εἰς *ἐνεργείᾳ*· ἡ βάκανος ἐγκλείει ἐν ἑαυτῇ τὴν ὀρῦν ἀλλὰ πρέπει νὰ πέσῃ, καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἐντὸς τῆς γῆς καὶ νὰ μὴ εὑρεθῇ μία χεὶρ νὰ τὴν ῥίψῃ εἰς τοὺς χοίρους· τὸ κάτι τοῦτο δυνατὸν νὰ εἶνε καὶ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν· ὁρμὴ ἰσχυρά, ἡ φιλοδοξία, ἡ ἔρως εἴτε καὶ πεῖνα. Πολλαὶ πηγαὶ ἀναπιδύονται διὰ μόνης τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῶν δυνάμεως· πολλαχοῦ ὅμως τὸ ὕδωρ εὑρίσκεται κάθειρκτον μεταξὺ δύο στρωμάτων καὶ ἀναμένει τὸ τρύπανον τοῦ φρεατορύχου διὰ νὰ ἐξορμήσῃ. Τοιαύτην δίοδον δύνανται ν' ἀνοίξωσι εἰς ἰδιοφυίας κεκρυμμένας, καὶ εἰς ἑαυτὰς ἔτι ἀγνώστους, καὶ οἱ διαγωνισμοί, προϋποτιθεμένου βεβαίως ὅτι αἱ κακοδικίαι δὲν θὰ εἶνε δυναταὶ καὶ ὅτι οἱ κρίνοντες θὰ εἶνε εἰλικρινεῖς καὶ δίκαιοι καὶ ἐκ καλαισθησίας καὶ ἐκ γνώσεως. Ἄλλως δὲ παρ' ἡμῖν, οἵτινες σχεδὸν δὲν ἔχομεν συστηματικὴν κριτικὴν ὑπέχουσαν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κρίνῃ οἱονδήποτε ἄξιον λόγου ἔργον ἄμα τῇ δημοσιεύσει του, ἀλλὰ μετροῦμεν συχνὰ τὴν ἀξίαν τῶν συγγραφέων μας κατὰ τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν, δὲν θὰ ἦτο διόλου ἀνωφελὲς νὰ γίνεται ἐνίοτε ἐν τοῖς διαγωνισμοῖς λόγος περὶ νόμων τινῶν καλολογικῶν, νὰ καθορίζωνται ἀρχαί τινες, νὰ χαρακτηρίζεται ἓν ἔργον, νὰ κατατάσσηται εἰς συγγραφεύς.

Τὴν δευτέραν ταύτην γνώμην συνεμεριζόμεθα καὶ ἡμεῖς· ἀλλ' ἀφ' ἧς ὥρας ἐλάβομεν εἰς χεῖρας τὰ διηγήματα, τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν εἰς τὸν παρόντα διαγωνισμόν, ἀπεσκιρτήσαμεν πρὸς τὴν πρώτην. Ἰδιοφυίαν ἐζητοῦμεν; τὸ εὗς μας ἐτείνομεν ν' ἀκούσωμεν νέους τινὰς παλμούς;

Φεῦ! Ὡς νὰ ἔδωκε τὸ μέτρον τῆς ἀξίας τῶν διαγωνισθέντων ὁ βραχὺς χῶρος ὃν ὥρισεν ἡ Προκήρυξις, πάντες σχεδὸν οἱ ὑποβαλόντες τὰ ἔργα των εἶνε μικροὶ ἢ ἀπεσμικρύνθησαν διὰ νὰ χωρέσωσιν. Ἡμεῖς δὲ ἀπὸ κριτῶν λογοτεχνικῶν ἔργων μετεβλήθημεν εἰς διορθωτὰς θεμάτων καὶ ἐκθέσεων ἰδεῶν, οἱ δὲ κανόνες τοὺς ὁποίους ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην ν' ἀναφέρωμεν εἶνε οὐχὶ ἐκ τῆς Ψυχολογίας καὶ τῆς Καλολογίας ἀλλ' ἐκ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ ἰδίως ἐκ τῆς Ὀρθαισθησίας.

Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον ὑπεβλήθησαν 18 διηγήματα, τὰ ἑπόμενα.

1) *Ἠλίας καὶ Ῥόλδη.* Κάλλιον πάσης ἀναλύσεως τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου καταδεικνύουσιν αἱ ἑξῆς φράσεις, ἃς σταχυολογοῦμεν: «εἰσέρχεται ἀνὴρ περιτετυλιγμένος ὑπὸ ποδήρους μανδύου» «ἠμείφθην ἐκ τῆς μοίρας ν' ἀγαπῶ» «μετῳκήσαντες, ἡ μήτηρ ἠσθένησε» «ἡ πλάνος φαντασία μου μὲ ὤθησε νὰ σᾶς διασπάσω ἀπὸ τὴν τρυφήν σας». Ὁ συγγραφεὺς θὰ εἶνε δωδεκαετὴς καὶ ὄχι πολὺ ἐπιμελής.

2) *Ἐν εἴδει ἐπιστολῆς.* Μία *Μαϊμοῦ τοῦ Μοντενέγρου* δραπετεύει ἐκ τοῦ θηριοτροφείου, ἀγαπᾷ ἕνα ὁμόφυλόν της, τῷ στέλλει στίχους κτλ. Ἡ βαθύτης τῆς ἀλληγορίας ταύτης ὑπερβαίνει τὴν ἀντίληψίν μας. Πόσον καλὰ θὰ ἦτο δι' ὅλους μας ἂν ἔμενεν ἐντὸς τοῦ κλωβοῦ της! Ὑπάρχουν Ἐριννύες Μοῦσαι, αἱ Μαϊμοῦδες ἠδύναντο νὰ λείψουν.

3) *Ἐπεισόδιον τῆς ναυπλιακῆς ἐπαναστάσεως.* «Γλυκανάλατη αἰσθηματικὴ κοινοτοπία πλήρης γρίφων καὶ ἀκυρολεξίας», οὕτω χαρακτηρίζει αὐτὸ εἷς τῶν συναδέλφων μου· ἀποτελεῖται ἐκ φράσεων οἷα ἡ ἑξῆς: «ἡ ἀσθενεστέρα αἱμασιά, ἡ ἀβαθεστέρα τάφρος. . . καθίστανται μᾶλλον τῆς ἔριδος». Ὁμόλογος πρὸς τὴν ἐπαναστατικὴν ἀτμόσφαιραν εἶνε καὶ ἡ γραφὴ τῶν λέξεων· ὁ ζυγὸς τῆς ὀρθογραφίας συνετρίβη ἡρωϊκῶς.

4) *Τὸ παράπονον.* Ὑπερρομαντικὸς θρῆνος· ὁ φανταστικὸς ἥρως του κοιμᾶται εἰς τὸ ὕπαιθρον, ἐκεῖ δὲ καὶ ἀποθνήσκει· αἱ εἰκόνες ὧν ποιεῖται ὁ συγγραφεὺς χρῆσιν εἶνε τετριμμέναι ὡς χαλκοῦν νόμισμα ἀπὸ τοῦ ὁποίου μυρίοι δάκτυλοι ἀπέτριψαν καὶ τὴν μορφὴν τοῦ Γεωργίου καὶ τὸ στέμμα. Δεῖγμα ἐκ τοῦ ὕφους: «οὐδέποτε λέξις γλυκεῖα *ἐδόνησε* τὰς ὑπὸ τοῦ πόνου καὶ τῆς ὀδύνης *τηκομένας* μυχίας χορδάς!»

5) *Μαύρη Τύχη.* Ὁ αἰσθητὸς κόσμος, ὁ κόσμος ἐν τῷ ὁποίῳ ζῶμεν καὶ τὸν ὁποῖον θαυμάζομεν, δὲν ἀρέσκει εἰς τὸν συγγραφέα, καὶ δημιουργεῖ ἕνα ἰδικόν του, ἀκράτως ρομαντικόν. Ὁ ἥρως του «ἐπροχώρει, ἐπροχώρει» ἐλαυνόμενος ὑπὸ δυνάμεως ἀκαταγνήτου· ἤθελε νὰ εὕρῃ τὰ τέκνα του· ἀλλὰ τὰ ἐμπόδια ἐπήρχοντο ἀλλεπαλλήλα· «οἱ σιδηρόδρομοι δὲν ἐνήργουν·» ἐπὶ τέλους καλύπτεται ὑπὸ τῶν χιόνων καὶ γλυτώνει καὶ αὐτὸς καὶ ἡμεῖς· δεῖγμα φρασιολογίας: «αἱ χεῖρές του ἔμειναν ἄναυδοι!»

6) *Ἀρετὴ καὶ Καρδία.* Ἡ Ἑρμήνη ἐκάθητο παρὰ τὴν ῥίζαν δρυὸς καὶ ἐσυλλογίζετο τὸν ἱππότην Γεώργιον, μεθ' οὗ ἔμελλε νὰ συνδεθῇ τὴν τύχην της· ἀλλ' αἴφνης κυνηγός τις, Ἀλκιβιάδης ὀνόματι, σκοπεύσας λαγὸν πυροβολεῖ κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, κατακαίει τὸν ὀφθαλμόν της καὶ τὴν καθιστᾷ ἄλαλον ἐκ τοῦ τρόμου. Ὁ ἱππότης Γεώργιος τὴν ἐγκαταλείπει. Ὁ κυνηγός, ἀφ' οὗ ζητεῖ παρὰ τῆς Ἑρμήνης συγγνώμην, ἣν ἐκείνη τῷ παρέχει, «ἐπιστρέψας εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ θέσας ἐν φακέλλῳ 200,000 (ἤτοι διακοσίας χιλιάδας) δραχμῶν παρακαλεῖ αὐτήν, εἰ ἀπειρουσα τὴν θέσιν του, νὰ δεχθῇ τὴν ἐλαχίστην αὐτὴν ἱκανοποίησιν». Ἀλλ' εἶχε καὶ μνηστὴν ὁ Ἀλκιβιάδης, τὴν Ἰουλίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεκοίνωσε τὴν πρᾶξίν του. Περὶ τὸ ἑσπέρας λαμβάνει ἐπὶ *ἀργυροῦ δίσκου* ἐπιστολήν· τῷ δίδουν τὰ παπούτσια 'ς τὸ χέρι. Εἶνε ἐλεύθερος· ἀποτείνεται εἰς τὴν Ἑρμήνην, τὴν νυμφεύεται καὶ μεταφέρει αὐτὴν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπου ἰατρὸς περίφημος λύει τὴν γλῶσσάν της. Καὶ εἰς τὸ διήγημα τοῦτο «ἡ πρωϊνὴ αὔρα λικνίζεται» εἰ «ἀστέρες εἶνε θαλασσόχροοι», καὶ πολλὰ ἄλλα παράδοξα γίνονται, ἀλλὰ μετ' ὀρθογραφίας τοὐλάχιστον.

7) *Ὁ Βασιλάκης.* Ἤρχισεν ὡς καμαρωμένο παιδὶ ἐνωρίτατα τὰς ἐρωτικὰς διαχύσεις· ἡμέραν τινὰ ἡ μήτηρ του συλλαμβάνει ἐπιστολήν του, φορεῖ τὰ ὀμματογυάλιά της καὶ τὴν ἀναγινώσκει «ἐκφώνως» Τὸν δέρει διὰ τῆς παντούφλας της καὶ μεταξὺ ἄλλων ἐπιπλήξεων τῷ λέγει· — Νὰ ἤσουν τοὐλάχιστον εἴκοσι ἐτῶν!.. Ὁ Βασιλάκης ἔγινεν εἴκοσι ἐτῶν καὶ γράφει πρὸς τὴν Οὐρανίαν· ἀλλ' ἡ ἐπιστολὴ περιπίπτει τώρα εἰς τὰς χεῖρας τῆς κολοσσιαίας μητρὸς αὐτῆς, τῆς Κυρὰ-Γιάνναινας, ἥτις τὸν ξυλοφορτώνει διὰ κλάρας τοῦ κλιβάνου. Ἔκτοτε ἔγινε διδάσκαλος, συγγράφει φιλοσοφικὸν σύγγραμμα, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶδεν ὁ συγγραφεὺς τὸ ἑξῆς χωρίον· «Ἔρως ἐστὶ τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν δεκαπενταετῆ ἡλικίαν προκαλεῖ τοὺς ῥαβδισμοὺς τῆς μητρὸς τοῦ ἐρῶντος, εἰς δὲ τὴν εἰκοσαετῆ τους τῆς μητρὸς τῆς ἐκλεκτῆς τῆς καρδίας του». Εἰς τῶν συναδέλφων μου τὸ διήγημα τοῦτο χαρακτηρίζει ὡς «παιδαριώδες, κοινοτοπικόν, βρίθον παντοίων σφαλμάτων.» Τῷ ὄντι, τὸ ὅλον εἶνε ἐξηγημένον ἐκ μαθητικοῦ μελανοδοχείου, ὁ δὲ ῥίζων τῆς ψυχικῆς πείρας τοῦ συγγραφέως δὲν ἐκτείνεται πέραν τοῦ σχολείου καὶ τοῦ παραθύρου τῆς γειτονίσσης. Ἐν τούτοις εἶνε ἀνώτερον τῶν προηγουμένων· ἔχει εἱρμὸν τοὐλάχιστον.

8) *Τὸ Θῦμα.* Κόρη ἐξαπατηθεῖσα ὑπὸ νέου, ὅστις ὡρίζετο πρὸς αὐτὴν αἰώνιον ἔρωτα, «ὠχρά, ἐκστατική, ῥεμβώδης, μὲ βῆμα ἄστατον κρημνίζεται ἀπὸ τὴν ἀκτὴν ζητοῦσα τὴν λήθην συμφορᾶς ἀῤῥήτου, δεινῆς»· ὁ ρομαντισμὸς φυσκώνει τὸ ὕφος τοῦ συγγραφέως ὡς ὁ ἄνεμος τὴν ἐσθῆτα τῆς ἡρωΐδος ἐπὶ τοῦ βράχου· δείγματα ὕφους «ἐτόξευσεν ἀνίας ἀράν», «σημεῖον σκοτεινὸν καὶ δηλητηριῶδες». Ἀλλ' εἶνε ἀπηλλαγμένον ὀρθογραφικῶν σφαλμάτων, αἱ δὲ φράσεις συνδέονται λογικῶς, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ διαγωνισμῷ τούτῳ εἶνε ὄχι μικρὸν προσόν.

9) *Ἡ κοιλὰς τῶν Τεμπῶν.* Ἔργον πρωτοτυπώτατον . . . ὑπὸ ἔποψιν ἀνορθογραφιῶν· αἱ λέξεις ὑπὸ τὴν νέαν μορφὴν των φαίνονται ἐντελῶς καινουργεῖς. Ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς ἢ μᾶλλον ἡ συγγραφεὺς (διότι τὸ ὕφος ἐκφαίνει ὅτι κυρία ἔγραψε τὸ Ὁδοιπορικὸν τοῦτο) εὑρίσκετο μετὰ τοῦ συντρόφου της παρὰ τὸν *ὁρμοῦντα* Πηνειὸν καὶ διήρχοντο ὑπὸ τὴν σκιὰν γιγαντιαίων πλατάνων, αἴφνης ἤκουσαν μακρόθεν ᾄσμα, «εἴδος ψαλτηρίου», ἐξεπλάγησαν (ὄχι διὰ τὸ ψαλτήριον, ἀλλὰ διὰ τὸ ᾄσμα), ὑπέθεσαν μὴ ἦτο «νικητὴς τῶν Ἀγώνων τῆς Πυθίας καὶ ἤρχετο νὰ εὕρῃ κλάδον δάφνης τοῦ Ἀπόλλωνος·» ἀλλ' ἦτο ἁπλούστατα ὁ ταχυδρόμος, ἐπὶ μουλαρίου, νέος εἰκοσιπέντε ἐτῶν. Ἔπειτα ὁ ἀρχίζει ὁ ἑξῆς ἀπαράμιλλος διάλογος· μετὰ τὸν πρῶτον χαιρετισμὸν τὸν ἐρωτοῦν· «—Εἶσαι πανόρευμένος; —Μοῦ τὴν ἐπῆρε ὁ Θεός. —Μὴ καὶ ὁ Θεὸς δὲν σοῦ τὴν ἔδωκε; εἶσαι μόνος τώρα; —Ὄχι μ' ἄφησε τὸ παιδί. —Σ' ἀρῆκε τὸ λουλοῦδι.» Ἐν τούτοις ποιὰ τις ἀβρότης, ποιὰ τις εὐαισθησία ὑποδηλοῦται εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἂν δὲ ἡ συγγραφεὺς δὲν ἄφινε τὴν χεῖρά της νὰ τρέχῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου μὲ τάχος αὐτομάτου ἐνεργείας τῆς φαντασίας ἀλλ' ἐπέβλεπε τὴν γραφίδα της, θὰ ἔστελλε πάντως καλλίτερον ἔργον.

[Ἕπεται τὸ τέλος]

Ἡ ἀνώνυμος συγγραφεὺς τοῦ κατωτέρω διηγήματος, τυχόντος τοῦ α' ἐπαίνου ἐν τῷ Διαγωνισμῷ, δικαιοῦται, ἀφ' οὗ ἀποδείξῃ τὴν ταὐτότητά της, νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ Ταμείου τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἑστίας» δρ. 10 καὶ τὸ 1/3 τῆς ἐκ τῶν ὑποβληθέντων 18 διηγημάτων εἰσπράξεως, ἤτοι δρ. 12 (τὸ ὅλον δρ. 22). Αἱ ἀπομείνασαι ἐκ τῆς διπράχμου καταβολῆς 24 δραχμαί, βραβείου μὴ ἀπονεμηθέντος, θὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ χρηματικὸν ἆθλον τοῦ προσεχοῦς Διαγωνισμοῦ.

ΟΝΕΙΡΟΝ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΥ

Τὸ δωμάτιον ἦτο σκοτεινόν, φωτιζόμενον μόνον ἀπὸ τὴν λάμψιν τοῦ πυρὸς τῆς ἑστίας· ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ ἤρχισε νὰ σβύνῃ καὶ ἔρριπτε παραδόξους σκιὰς ἐπὶ τοῦ τείχου. Ἡ Σμαρὼ ἐκάθητο μὲ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν γονάτων της· ἤκουε τὸ κτύπημα τοῦ μικροῦ ὡρολογίου καὶ τῆς ἐφαίνετο ὡς νὰ ἤκουε μικρὰν καρδίαν, μὲ τακτικὸν παλμόν, νὰ κτυπᾷ ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ δωματίου.

Εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, ἐπὶ λευκῆς κλίνης, ἔκειτο τὸ τέκνον τῆς Σμαρώς, — νεκρόν. Μία χωρικὴ ἐκάθητο εἰς τὸ ὄδιον

δωμάτιον, πλέκουσα στεφάνους ἀπὸ ἄνθη.

Ἡ Σμαρὼ ἐκάθητο ἀκίνητος· τὸ κτύπημα τοῦ ὡρολογίου τὴν ἀνησύχει· ἐσηκώθη, καὶ ἀρπάσασα σπασμωδικῶς τὸ ὡρολόγιον, τὸ ἔβαλεν ἔξωθεν τοῦ δωματίου· ἀλλὰ τὸ σπίτι ἦτο τόσον ἡσυχον, ὥστε καὶ πάλιν ἠκούετο . . . τὶκ . . . τάκ . . .

Ἡ Σμαρὼ ἐκάθησε πάλιν πλησίον τῆς πυρᾶς· αἱ παρειαί της ἦσαν κόκκιναι καὶ οἱ ὀφθαλμοί της θολοὶ καὶ ἀπλανεῖς. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὕψονεν ἀνησύχως τὸ βλέμμα της καὶ βῖγος κατελάμβανεν ὅλον της τὸ σῶμα. Βαθμηδὸν ἡ φωτιὰ ἐσβύνετο· τὸ ὡρολόγιον μὲ τὸ μικρὸν ἠχηρόν του κτύπημα ἐσήμανε δώδεκα.

Ἤνοιξε σιγά, πολὺ σιγά, ἡ θύρα καὶ ἡ Σμαρὼ ἤκουσε πατήματα ἐλαφρὰ ὄπισθέν της, πατήματα μικροῦ παιδίου, τοῦ ὁποίου οἱ πόδες δὲν εἶνε ἀκόμη συνειθισμένοι νὰ πατοῦν τὴν γῆν. Ἡ Σμαρὼ ἤκουσε τὰ βήματα ἀλλὰ δὲν ἔστρεψε· κυανῆ λάμψις διεχύθη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ παρευθὺς ἤκουσε μικρὰν φωνήν :

«Ἄχ μάνα, μου! Πῶς δὲν γυρίζεις νὰ μὲ ἰδῇς; Μιὰ φορὰ ἅμα σ' ἐπλησίαζα μὲ κατέτρωγες μὲ φιλιά. Πῶς δὲν μὲ φιλεῖς τώρα, μανοῦλα; Τρέμω ἀπὸ τὸ κρύο, ἀλλ' ἂν μὲ πάρῃς σ' τὸν κόρφο σου, ἂν βάλω τὸ κεφαλάκι σ' τὴν καρδιά σου, μάνα, τότε ἡ δική σου ζωὴ θὰ μὲ ζεστάνῃ. Θὰ βάλλω τὰ χεράκια μου σ' τὶς ξανθές σου πλεξοῦδες, καὶ ἀπ' τὸ φῶς τῶν μαλλιῶν σου καὶ ἀπ' τὴν ἀγάπη ποῦ λάμπει στὰ μάτια σου, θὰ ζεσταθῇ ἡ καρδοῦλά μου, καὶ θὰ μπορέσω νὰ σὲ φιλήσω πάλι. — Ἕνα φιλάκι μόνον σ' τὸ στόμα, γλυκειὰ μανοῦλα!»

Ἡ Σμαρὼ ἀνεπήδησεν ἀπὸ τὸ κάθισμα· τὰ χείλη της ἦσαν ἡμιάνοικτα καὶ ἀνέπνεε δυσκόλως.

Ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας της ὁρμητικῶς, τόσον ὁρμητικῶς, ὥστε τὸ φόρεμά της ἐξεκουμβώθη ὅλον καὶ ἐραίνετο τὸ στῆθός της, πάλιν σφοδρῶς ἀπὸ τὴν συγκίνησιν . . . Διότι τὸ τέκνον της ἐστέκετο ἔμπροσθέν της, τὸ τέκνον της ὡμίλει . . . Ἦτο χλωμόν, μὲ χείλη πάλλευκα καὶ ὀφθαλμοὺς ἠρέμους καὶ λάμποντας· τὰ χρυσᾶ μαλλιά του ἐστεφάνωναν τὸ κεφαλάκι του.

Ἡ μήτηρ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας τὸ τέκνον της μὲ λυγμὸν χαρᾶς.

«Εἶσαι τὸ παιδάκι μου, φῶς τῶν ματιῶν μου καὶ χαρὰ τῆς ζωῆς μου! Μοῦ εἶπαν πῶς ἀπέθανες, ἀλλ' ἐγὼ ἤξευρα ὅτι τὸ νεκρὸ παιδί σ' τὸ στρῶμα δὲν ἦτανε δικό μου. Εἤξευρα ὅτι δὲν θἄμενες βουβὸ κι' ἀκίνητο ὅταν ἡ μάνα μὲ δάκρυα σὲ παρακαλοῦσε νὰ τῆς μιλήσῃς. Ἄχ, πῶς σ' ἐπόθησα, ἀγγελοῦδι μου! . . . Τί κρύο ποῦ εἶσαι! Νά! Ἄναψα ἕνα κερὶ γιὰ νὰ βλέπω καλλίτερα τὸ προσωπάκι σου. Τώρα θὰ ζεσταθῇς».

Καὶ ἔλαβεν εἰς τοὺς κόλπους της τὸ ψυχρὸν παιδίον, ἀφίνουσα τὰ δάκρυά της νὰ πίπτουν ἐπὶ τοῦ μικροῦ προσώπου του. Τὸ κηρίον εἶχεν ἀναφθῇ καὶ ἐφαίνοντο εἰς τὸ σκότος τὰ ὠχρὰ πρόσωπα τῆς μητρὸς καὶ τοῦ τέκνου.

Ἡ Σμαρὼ ἠσθάνθη τέλος τὸ μικρὸν σῶμα ἐπὶ τῶν γονάτων της νὰ θερμαίνεται ὀλίγον, καὶ τὸ τέκνον ἐπλησίασε τὰ χείλη εἰς τὰ στήθη της, καὶ μὲ τὰ χεράκια του ἐτραβῆξε κάτω τοὺς ξανθούς της πλοκάμους καὶ τους ἐκράτει σφικτά. Ἡ Σμαρὼ ἐκάθητο ὡς ἐν ὀνείρῳ· ἐθήλαζε πάλιν τὸ βρέφος της, τὸ ἐκράτει ὡς ἄλλοτε πλησίον της καὶ τὸ ἐφίλει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ τῆς χρυσῆς κεφαλῆς . . .

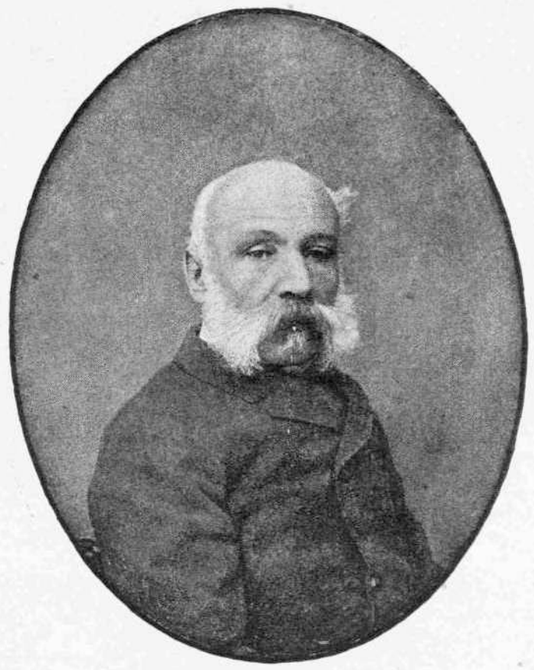

Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης

Περὶ τὴν ἑβδόμην ὥραν τῆς πρωΐας ἠκούσθη ζωηρὸν κτύπημα εἰς τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν ἡ νέα χωρικὴ μὲ πρόσωπον ῥοδοκόκκινον καὶ ζωηρόν. Ἀλλὰ πρὶν προχωρήσῃ δύο βήματα εἰς τὸ δωμάτιον ἐξέβαλε φρικώδη φωνὴν καὶ τὸ πρόσωπόν της ἠλλοιώθη ἐκ τρόμου.

«Θεέ μου! Παναγία μου! Τί συμφορά! Ἀλλοίμονό μου, ἄχ ἀλλοίμονο!»

Μὲ φωνὰς ἠχηρὰς καὶ ἀποσπῶσα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ἔτρεξεν εἰς τὸν δρόμον ταχέως. Μετ' ὀλίγον συνήντησεν ἄλλας χωρικάς, αἵτινες τρέμουσαι ἤνοιξαν τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῆς Σμαρὼς καὶ ἐκύτταξαν μέσα. Ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη ἀνατείλει καὶ ἐφώτιζε μὲ τὰς πρώτας του ἀκτῖνας τὸ ἄψυχον σῶμα τῆς μητρός. Ἡ ἔκφρασίς της ἦτο γλυκεῖα καὶ ἡσυχος, διότι τὰς τελευταίας ὥρας τοῦ δυστυχοῦς βίου της παρηγόρησε γλυκὺ ὄνειρον μεσονυκτίου.

ΧΙΩΤΙΣΣΑ

ΕΘΝΙΚΑΙ ΥΒΡΕΙΣ[1]

Καὶ πόλεις δὲ ὡρισμέναι κατηγοροῦντο ἢ ἐχλευάζοντο διὰ διαφόρους λόγους. Οἱ Ἀργεῖοι ἦσαν περιβόητοι ὡς ὦρες, οἱ Ἐρετριεῖς ἐκακίζοντο διὰ τὴν κατὰ κόρον χρῆσιν τοῦ ῥῶ ἐν τῷ λέγειν, οἱ Σάμιοι διὰ τὴν τρυφήν, οἱ Σίφνιοι διὰ τὴν ἀσέλγειαν, οἱ Κολοφώνιοι διὰ τὴν ὕβριν, οἱ Μυκόνιοι διὰ τὴν γλισχρότητα, οἱ κάτοικοι τοῦ Ῥηγίου διὰ τὴν δειλίαν, οἱ Μεγαρεῖς διὰ τὰ προσποιητὰ δάκρυα, οἱ Χαλκιδεῖς διὰ τὴν φιλαργυρίαν, οἱ Αἰγινῆται διὰ τὴν πανουργίαν, ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν τῶν Κρητῶν, ἐξ οὗ καὶ ἡ παροιμία ***Κρὴς πρὸς Αἰγινήτην***, οἱ Σινωπαῖοι διὰ τὴν ἀσχημοσύνην, οἱ Σκύριοι διὰ τὴν εὐτέλειαν, οἱ Κερκυραῖοι διὰ τὴν γνωστὴν ἐλευθέραν Κέρκυραν, οἱ Κυναιθεῖς τῆς Ἀρκαδίας διὰ τὴν ἀμουσίαν, οἱ Αἰξωνεῖς καὶ οἱ Σφήττιοι τῆς Ἀττικῆς, ἐκεῖνοι μὲν διὰ τὴν ἀγριότητα, οὗτοι δὲ διὰ τὴν κακολογίαν. Καὶ τόσον ἦσαν γνωσταὶ αἱ τοιαῦται παρὰ τοῖς Ἕλλησι διαδεδομέναι δυσφημίαι περὶ ὁμοφύλων πόλεων, ὥστε παροιμιακαὶ μὲν ἔγειναν αἱ τοιαῦται περὶ αὐτῶν γνῶμαι παρ' αὐτοῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπλάσθησαν ῥήματα ἀρκοῦντα πρὸς δήλωσιν τῆς κατηγορίας, οἷα τὰ ***σιφνιάζειν, κρητίζειν, λεσβιάζειν, χαλκιδίζειν, αἰξωνεύεσθαι***, ἀνάλογα τὸν σχηματισμὸν πρὸς τὰ ***παρίζειν, αἰγυπτιάζειν*** καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἄλλοτε δὲ ἡ καθ' ὁμοφύλων καταλαλιὰ ὤξυνε καὶ τὸ κέντρον τῆς ἐπιγραμματικῆς μούσης πρὸς κακολογίαν ἑλληνίδων πόλεων. Γνωστότατα εἶνε δύο ἐπιγράμματα τοῦ Λερίου Δημοδόκου, ἀκμάσαντος τὸν ἕκτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα, δι' ὧν καθάπτεται τῶν Χίων καὶ τῶν Μιλησίων.

Καὶ τόδε Δημοδόκου· Χῖοι κακοί· οὐχ ὁ μέν, ὃς δ' οὔ, πάντες, πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλέης δὲ Χίος.

Καὶ τόδε Δημοδόκου· Μιλήσιοι ἀξύνετοι μὲν οὐκ εἰσί, δρῶσιν δ' εἴπερ ἀξύνετοι.

Ἡ κατὰ τῶν Μιλησίων ὕβρις τοῦ Λερίου ποιητοῦ ἠρέθισε τὸν σύγχρονον αὐτοῦ Μιλήσιον Φωκυλίδην, ὅστις ἀντέστρεψε τὸ

[1] Ἴδε σελ. 130

ΕΣΤΙΑ
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ Τῷ 1876

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σκαραβαῖοι καὶ Τερρακόττες, σοννέτα ὑπὸ *Ι. Γρυπάρη*.
Τὸ Ὀκταήμερον, ὑπὸ *Γρ. Ξ.*
Διαγωνισμὸς Διηγήματος, Κρίσις τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς.
Ὄνειρον Μεσονυκτίου, διήγημα ἐπαινεθὲν ἐν τῷ Α' Διαγωνισμῷ.
Ἐθνικαὶ ὕβρεις, ὑπὸ *Σπυρ. Π. Λάμπρου*.
Τὸ Παλάτι, ποίημα ὑπὸ *Ι. Ψυχάρη*.
Ὁ Χρυσοκάραβος, διήγημα Ἐδγάρδου Πόου (μετ' εἰκόνων), μετάφρασις *Ἐμμανουὴλ Ῥοΐδου*.
Ἐπιστημονικὰ ἀνάλεκτα ὑπὸ *Ρ**.
Χρονικά.—Αἱ Εἰκόνες μας.
Ζητήματα καὶ Ἐρωτήσεις.
Ἡ Ἀλληλογραφία μας.
Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης (εἰκών).

Εἰς τὸ προσεχές : Περὶ τῶν Διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. ὑπὸ Δ. Βικέλα. — Εἰς τοὺς Γάμους Ἀγγέλου Γιαλλινᾶ καὶ Ἀγγελικῆς Τοπάλη, ποίημα ὑπὸ Γερασίμου Μαρκορᾶ, κτλ.

Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν «Εἰκονογραφημένην Ἑστίαν» : Πρὸς τὸν κύριον ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΝ, ***διευθυντὴν τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἑστίας» Ἀθήνας.***

πρώτων τῶν δύο τούτων ἐπιγραμμάτων τοῦ Δημοδόκου κατὰ τῶν Λερίων, γράψας

Καὶ τόδε Φωκυλίδεω· Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μέν, ὃς δ' οὔ,
πάντες, πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλέης Λέριος.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦ Δημοδόκου ἔτυχε καὶ ἄλλων μιμητῶν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις. Ἰδίως δὲ τὸ ἐπιγραμματικὸν κέντρον τῶν μιμητῶν ἐστράφη κατὰ τῶν Κιλίκων καὶ τῶν Καππαδόκων, δύο λαῶν, οὓς ἥκιστα ἠγάπησαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες. Οἱ Καππάδοκες μάλιστα ἐτύγχανον περιβόητοι διὰ τὴν κακοτροπίαν αὐτῶν. Ἦσαν ἐν τῶν τριῶν κάππα τῆς παροιμίας, ἥτις ἔλεγε ***Τρία κάππα κάκιστα, Καππαδοκία, Κρήτη καὶ Κιλικία***, τοῦθ' ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι μετήνεγκον εἰς τρία ἄλλα κάππα, εἰς τρεῖς Κορνηλίους, τὸν Σύλλαν, τὸν Κίνναν καὶ τὸν Λέντλον. Πρὸς ἐνδειξιν δὲ τῆς δυσφήμως μνημονευομένης κακίας τῶν Καππαδόκων ἐφέρετο καὶ ἐπίγραμμα, ὅπερ οὐκ ὀρθῶς ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ ἀναγράφεται ὡς ἔργον Δημοδόκου τοῦ Λερίου. Τὸ δ' ἐπίγραμμα τοῦτο, οὗ ἡ κακία ὑπερτερεῖ καὶ αὐτὴν τὴν μοχθηρίαν ἐφ' ᾗ ἐκακίζοντο οἱ Καππάδοκες, εἶνε τὸ ἑξῆς·

Καππαδόκην ποτ' ἔχιδνα κακὴ δάκεν· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ
κάτθανε, γευσαμένη αἵματος ἰοβόλου.

Καὶ ἄλλο δ' ἐπίγραμμα κατὰ τῆς καππαδοκικῆς φαυλότητος ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ προσγράφεται εἰς τὸν Δημόδοκον, ἐν ᾧ, ὡς ὀρθῶς ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν νεωτέρων, εἶνε ποίημα τῶν βυζαντιακῶν χρόνων γραφὲν βραχὺν χρόνον μετὰ τὸ 534 ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ κατὰ τοῦ ἐπάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου, ὅστις ἦτο Καππάδοξ.

Καππαδόκαι φαῦλοι μὲν ἀεί, ζώνης δὲ τυχόντες
φαυλότεροι, κέρδους δ' εἵνεκα φαυλότατοι·
ἦν δ' ἄρα δὶς καὶ τρὶς μεγάλης δραξῶνται ἀπήνης,
δή ῥα τότ' εἰς ὥρας φαυλεπιφαυλότεροι.
Μὴ, λίτομαι βασιλεῦ, μὴ τετράκις, ὄφρα μὴ αὐτὸς
κόσμος ὀλισθήσῃ καππαδοκιζόμενος.

Διὰ τοῦ δηκτικοῦ τούτου ἐπιγράμματος παρακαλεῖται ὁ αὐτοκράτωρ μὴ τυχὸν ἀναβιβάσῃ τὸ τέταρτον εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν Ἰωάννην, περὶ οὗ ῥητῶς γνωρίζομεν, ὅτι ὅς ἀνεδείχθη ἔπαρχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῷ 530 καὶ τῷ 534, καὶ ταῦτα διότι οἱ Καππάδοκες, οἵτινες πικροχόλως ὀνομάζονται ἀεὶ φαῦλοι, γίνονται ἔτι φαυλότεροι ἀνερχόμενοι εἰς ἀξιώματα. Τῶν ἀξιωμάτων δ' ἐνδεικτικὰ εἶνε ἡ ζώνη, ἧς γίνεται μνεία ἐν τῷ ἐπιγράμματι, καὶ ἡ ἀπήνη, ἤτοι ἡ ἀργυρᾶ ἁμάξα, ἐφ' ἧς συνήθως ὠχεῖτο ὁ ἔπαρχος.

Ἀλλὰ τὸ ἐπιφανέστατον δεῖγμα τῆς ἑλληνικῆς καθ' ὁμοφύλων κακολογίας παρέχουσιν οἱ ἀρχαῖοι Βοιωτοί. Οὗτοι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Μεσσηνίου Δικαιάρχου κατηγόρουν αὐτοὶ ἑαυτούς, ἀπαριθμοῦντες σωρείαν ἀκληρημάτων καταρρυέντων εἰς τὰς βοιωτικὰς πόλεις ἐκ πάσης τῆς Ἑλλάδος. Εἶχε λοιπὸν κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν τῶν Βοιωτῶν ἑκάστη τῶν βοιωτικῶν πόλεων καὶ ἓν ἀκλήρημα. Καὶ ἡ μὲν αἰσχροκέρδεια κατῴκει ἐν Ὠρωπῷ, ὁ δὲ φθόνος ἐν Τανάγρᾳ, ἡ δὲ φιλονεικία ἐν Θεσπιαῖς, ἡ δὲ ὕβρις ἐν Θήβαις, ἡ δὲ πλεονεξία ἐν Ἀνθηδόνι, ἡ δὲ περιέργεια ἐν Κορωνείᾳ, ἡ ἀλαζονεία ἐν Πλαταιαῖς, ὁ πυρετὸς ἐν Ὀγχηστῷ καὶ ἡ ἀναισθησία ἐν Ἁλιάρτῳ. Καὶ ὅμως ὁ ἀναγνώστης εἶδεν, ὅτι, ἂν ὀλίγα ἀκληρήματα ἔμειναν ἔξω τοῦ βοιωτικοῦ τούτου ὑβριστικοῦ δεκαλόγου, ἐπερίσσευεν ὅμως ἱκαναὶ κακολογίαι καὶ συκοφαντίαι, ἃς οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀσυστόλως ἐξετόξευον κατὰ τῶν ὁμοφύλων.

Ὡς δ' ἐν τῇ ἀρχαιότητι, οὕτω καὶ κατὰ τοὺς μέσους χρόνους οἱ Ἕλληνες ἔστρεψαν τὰ ὅπλα τῆς δυσφημίας οὐ μόνον κατὰ ξένων ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτῶν. Καὶ δὴ ἀμέσως ἐν τοῖς πρώτοις περίεργος εἶνε ἡ ἐφ' ὕβρει νέα ἔννοια, ἣν ἔλαβεν αὐτὸ τὸ ἐθνικὸν ὄνομα τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Βυζαντῖνοι, μὴ λησμονοῦντες, ὅτι τὸ κράτος τῶν αὐτοκρατόρων εἶχε στήσει τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐν τῷ κτίσματι τοῦ Κωνσταντίνου, τῇ Νέᾳ Ῥώμῃ, ὡς διάδοχον τῆς παλαιᾶς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς, ὠνόμαζον ἑαυτοὺς Ῥωμαίους. Οἱ βασιλεῖς τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἐπωνόμαζον ἑαυτοὺς αὐτοκράτορας Ῥωμαίων, καὶ ἡ βυζαντιακὴ ποίησις ἐξυμνοῦσα ἀπεκάλει αὐτοὺς αὐσονάρχας, ὡς εἰ ἦσαν Ἰταλοί. Ἐν μέσῳ δὲ τῆς ἐκρωμαΐσεως ἐκείνης τοῦ ἐθνικοῦ ὀνόματος τοῦ ἑλληνικοῦ γένους, ἤτις εἶχεν ἀρχίσει ἴσως, ὡς τινες ὄχι καὶ τόσον ὀρθῶς νομίζουσιν, ἀπ' αὐτῶν τῶν χρόνων τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ὅτε ὁ Καρακάλλας εἶχε μεταδώσει τὸ δικαίωμα τοῦ Ῥωμαίου πολίτου εἰς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ὑπηκόους τῆς Ῥώμης, ἡ ὀνομασία τῶν Ἑλλήνων μετεβάλλετο εἰς ὑβριστικὴν ἐπωνυμίαν δηλοῦσαν τοὺς ἀρχαίους ἐθνικούς, τοὺς εἰδωλολάτρας κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ὑπηκόους τῶν ὄπισθεν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων τῶν καθεζομένων ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλ' ὅμως οἱ πολῖται ἐκεῖνοι τοῦ Βυζαντίου οἱ οὕτω λησμονήσαντες καὶ μεταλλάξαντες τὸ ἴδιον ἐθνικὸν ὄνομα, ὅπερ ἔμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἁλώσεως, δὲν συναπέβαλον καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ ἐθνισμοῦ, ὡς μαρτυροῦσι μακροὶ καὶ περιπετειώδεις, ἔνδοξοι καὶ πολλάκις νικηφόροι ἀγῶνες.

Ἡ ἐθνικὴ δ' ἐκείνη ἀντίθεσις, ἣν διατρανοῦσιν αἱ σελίδες πάσης τῆς βυζαντιακῆς ἱστορίας, ἐκφαίνεται ἰδίως ζωηρὰ ὡς πρὸς τοὺς Ἰσαύρους, τοὺς Βουλγάρους, τοὺς Σλάβους, τοὺς Φράγκους, τοὺς Καταλωνίους, τοὺς Σαρακηνούς, τοὺς Ἀρμενίους καὶ τοὺς Ὀθωμανούς.

Γνωστὸν εἶνε, ὅτι τὸ ὄνομα τῶν Ἰσαύρων φέρει μία τῶν κραταιοτάτων καὶ ἐνδοξοτάτων βυζαντιακῶν δυναστειῶν, ἧς ἱδρυτὴς ὑπῆρξεν ὁ ἐπὶ τὸν βυζαντιακὸν θρόνον τῷ 716 ἀναβὰς Λέων ὁ Γ'. Τοῦ μεγάλου τούτου εἰκονομάχου ἡ ἱστορία διεφύλαξε τὴν ἐπωνυμίαν Ἴσαυρος, ὑφ' ἣν εἶνε γνωστός. Ἀλλ' ὅμως ὁ Λέων εἶχε μὲν πιθανώτατα γονεῖς Ἰσαύρους, ἀλλ' εἶνε γέννημα τῆς Γερμανικείας, πόλεως κειμένης ἱκανῶς μακρὰν τῆς Ἰσαυρίας ἐν τῇ Κομμαγηνῇ κατὰ τὰ σύνορα τῆς Καππαδοκίας. Καὶ ὅμως οἱ εἰκονολάτραι ἐμνήσθησαν τῆς πατρίδος τῶν γονέων αὐτοῦ ὄχι τόσον χάριν ἀκριβείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐφ' ὕβρει καὶ πρὸς ὑνειδισμόν, ἐπειδὴ οἱ Ἴσαυροι ἦσαν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχαιότητος περιβόητοι ἐπὶ ληστείᾳ καὶ κακοτροπίᾳ. Οὐδ' ἐλησμόνουν οἱ Βυζαντῖνοι, ὅτι ἡ χώρα ἐκείνη τῶν δυσπροσίτων λῃστῶν, καθ' ὧν ἄλλοτε καὶ αὐτοὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον ἀγωνισθῇ, εἶχε παράσχει οὐ μικρὰ πράγματα εἰς τὴν βυζαντιακὴν βασιλείαν ἐπὶ Ἀρκαδίου καὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. Ἄλλως δὲ καὶ κατόπιν, δύο καὶ ἡμισυν αἰῶνα πρὸ τοῦ εἰκονομάχου Λέοντος, εἶχεν ἀναβῆ τὸν βυζαντιακὸν θρόνον τραχὺς καὶ δύσμορφος τῆς Ἰσαυρίας γόνος, ἔχων τὴν μορφὴν βαρβαρικὴν ὡς καὶ τὸ ὄνομα, ὁ Τρασκαλισσαῖος ὁ γαμβρὸς Λέοντος τοῦ Β', ὁ γνωστὸς ὡς βασιλεὺς ὑπὸ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα Ζήνων. Αἱ δὲ μισηταὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ζήνωνος ἀναμνήσεις καθίστανον ἔτι ἀπεχθέστερον παρὰ τοῖς Βυζαντίνοις τὸ ὄνομα τῶν καὶ ἄλλως ἀπεχθῶν εἰς αὐτοὺς Ἰσαύρων, ὅπερ δίκην κηλῖδος ἠθέλησε τρόπον τινὰ νὰ ἐπικολλήσῃ ἡ φατρία τῶν εἰκονοφίλων εἰς τὸν γενναίως ἀναλαβόντα τὴν καταργησιν τῶν εἰκόνων.

Τῆς δὲ πρὸς τοὺς Σλάβους ἀντιπαθείας τῶν Βυζαντίνων τρανότατον παράδειγμα φέρεται συνήθως τὸ παρὰ Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ ***γαρασδοειδὴς ὄψις ἐσθλαβωμένη***. Ἡ πολυθρύλητος αὕτη ὄβρις ἐλέχθη κατὰ τὸν αὐτοκράτορα ὑπὸ περιβοήτου τινὸς γραμματικοῦ, τοῦ Εὐφημίου, πρὸς Πελοποννήσιον καυχώμενον ἐπὶ τῇ εὐγενείᾳ αὐτοῦ. Ἦτο δὲ οὗτος ὁ Λάκων Νικήτας Ῥενδάκιος ὁ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Σοφίᾳ πενθερὸς Χριστοφόρου τοῦ υἱοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Ῥωμανοῦ. Ποικίλαι ὑπῆρξαν αἱ ἑρμηνεῖαι τοῦ ἐπιθέτου ***γαρασδοειδὴς***, ὅπερ τινὲς μὲν θέλουσι συνώνυμον τοῦ ***γαδαροειδὴς***, ἄλλοι δὲ παράγουσιν ἐκ τοῦ σλαβικοῦ ***γορὸσδ*** τοῦ σημαίνοντος τὸν πονηρὸν, τὸν ἐπίτριπτον, ἄλλοι πάλιν θεωροῦσι σημαῖνον ὄψιν ζωραστρικὴν καὶ τις τέλος τῶν ἡμετέρων ἐπειράθη νὰ ἑρμηνεύσῃ ἐκ τῆς μανιατικῆς λέξεως ***σγάρσδο***, σημαινούσης ἐρυθρὰν ταινίαν ἣν φέρουσιν ἐπὶ τοῦ ἱματίου μεταξὺ τῆς ὀσφύος καὶ τῶν ποδῶν αἱ γυναῖκες ὧν ζῶσιν οἱ ἄνδρες. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἐξηγηθῇ τὸ ὑβριστικὸν ἐπίθετον, ἀναμφήριστον εἶνε, ὅτι ὁ γραμματικὸς Εὐφήμιος ἠθέλησε νὰ ἐγκολάψῃ στίγμα εἰς τὸν Νικήταν ἐπὶ δυσγενείᾳ, ἅτε καταγόμενον ἐκ τῆς Πελοποννήσου, ἣν κατεῖχον κατὰ μέγα μέρος Σλάβοι ἀπὸ τῶν χρόνων Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου. Ὁ πενθερὸς τοῦ Χριστοφόρου ἠλέγχετο ὡς ἔχων ἐπίτριπτον ***σλαβόμουτρον***, διὰ νὰ ἐκρασθῶ οὕτω. Καὶ ὅμως περιεργότατον εἶνε, ὅτι ὁ ἀνὴρ, καθ' οὗ ἐξετοξεύθη αὕτη ἡ ὕβρις, ἦτο ἀξιώτατος μὲν τῆς βασιλικῆς κηδεστίας, λογιώτατος δὲ καὶ ἐντριβέστατος περὶ τὸν Ἕλληνα λόγον, ὡς θὰποδειχθῇ ἐκ τῆς παρ' ἐμοῦ μετὰ βραχὺν χρόνον ἐκδοθησομένης συλλογῆς ἀνεκδότων αὐτοῦ ἐπιστολῶν. Μόνον δὲ ἡ δυσμένεια, εἰς ἣν περιῆλθεν ἐν τῇ βυζαντιακῇ αὐλῇ, ἀγαγοῦσα τέλος καὶ εἰς ἐξορίαν αὐτοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἐξηγεῖ τὴν ἐξύβρισιν αὐτοῦ παρὰ τοῦ Εὐφημίου, ἐξ ἧς ἓν καὶ μόνον πασιφανῶς ἐξάγεται, ἡ πρὸς τοὺς Σλάβους περιφρόνησις τῶν Βυζαντίνων.

Τοὺς δὲ Βουλγάρους, ὧν οἱ μακροὶ ἀγῶνες πρὸς τοὺς Βυζαντίνους περιέχουσι σκηνὰς δραματικωτάτας, οἵος ὁ θάνατος τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου, οὗ τὸ κρανίον ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν νικητὴν Κροῦμμον ὡς ἐπιτραπέζιον κύπελλον, καὶ αἱ νῖκαι Βασιλείου τοῦ ἐπικληθέντος Βουλγαροκτόνου, πολλαχῶς ψέγουσιν οἱ Βυζαντῖνοι ἱστορικοὶ ὡς ἀπίστους καὶ παρασπόνδους. Ἀλλὰ παροιμιακὴν φράσιν ἐξενεχθεῖσαν κατ' αὐτῶν ἐφ' ὕβρει ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν γνωρίζω.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ

«Στῆς θάλασσας ἀπάνω τὰ νερὰ
Ἕνας τεχνίτης μὲ μυαλὸ καὶ γνώση
Μεγάλο ἀγῶνα εἶχε μιὰ φορὰ
Παλάτι ξακουστὸ νὰ θεμελιώσῃ.»

Ἐβρῆξε πέτρες, μάρμαρα, βουνά·
Ῥιζώνει βράχος φοβερὸς στὸν πάτο·
Ὁ βράχος ἀνεβαίνει τώρα· νὰ
Ποῦ βγαίνει καὶ παλάτι ἀπ' τὰ κάτω.

Ἔτσι καὶ σύ, μ' ὅλη τὴν τρικυμιά.
Στὰ βάθια τῆς ψυχῆς μας νὰ ῥιζώσῃς.
Στὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, ποῦ εἶναι μιά,
Παλάτι φοβερὸ νὰ θεμελιώσῃς.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Ο ΧΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ[1]

Διήγημα Ἐδγάρδου Πόου.-Μετάφρ. Ε. Δ. Ῥοΐδου.

— Ἀνάβα πρῶτον ἕως τὴν ἄκραν τοῦ κορμοῦ καὶ τότε σε λέγω. Πάρε μαζί σου τὸν κάραβον.

— Τὸν κάραβον, ἀφέντη; ἀνέκραξεν ὁ Δίας ὑπισθοδρομῶν μετὰ τρόμου. Τί νὰ τὸν κάμω ἐπάνω εἰς τὸ δένδρον; Ἔπειτα τὸν φοβοῦμαι.

— Ἂν φοβῆσαι νὰ ἐγγίσῃς τὸ νεκρὸν καὶ ἀκίνδυνον τοῦτο ζωῦφιον, τότε κράτησέ το ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ κορδονίου. Ἂν δὲν θελήσῃς νὰ τὸν πάρῃς θ' ἀναγκασθῶ νὰ σοῦ σπάσω τὸ κεφάλι μὲ αὐτὴν τὴν ἀξίνην.

— Τί ἔχεις πάλιν μαζί μου, ἀφέντη; ἀπήντησεν ὁ Δίας, ἐντραπεὶς διὰ τὸ φόβον του. Οὔτε τὸ μαμοῦνι φοβοῦμαι οὔτε τίποτε. Δῶσέ μού το.

Ταῦτα λέγων ἔλαβε τὸν κάραβον ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ κορδονίου καὶ ἤρχισε ν' ἀναῤῥιχᾶται.

Τὸ λείριον εἶναι ἀναμφισβητήτως τὸ μεγαλοπρεπέστατον δένδρον τῶν δασῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἐφ' ὅσον εἶναι νέον, ὁ κορμός του εἶναι λειότατος, ἀφοῦ ὅμως γηράσῃ ὁ φλοιὸς αὐτοῦ γίνεται τόσον τραχὺς καὶ ὀζώδης, ὥστε ἡ ἀναῤῥίχησις εἶναι πράγματι πολὺ εὐκολωτέρα παρ' ὅσον φαίνεται. Ὁ Δίας δὲν ἐβράδυνε νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς πρώτης διακλαδώσεως εἰς ὕψος ἑξήκοντα περίπου ποδῶν.

— Ποῦ πρέπει τώρα νὰ ὑπάγω; ἠρώτησε τὸν Λεγράν.

— Ἀνάβα ἀκόμη ἀπὸ τὸ μέρος αὐτοῦ τοῦ μεγάλου κλάδου.

Ὁ Δίας ἐξηκολούθησε τὴν ἀναβασιν χωρὶς πολλὴν δυσκολίαν, μέχρις οὗ ἔγεινεν ἄφαντος εἰς τὸ φύλλωμα τοῦ δένδρου, ὅτε ἠρώτησε καὶ πάλιν.

— Πρέπει ν' ἀναβῶ ἀκόμη;

— Εἰς ποῖον ὕψος εὑρίσκεσαι;

— Εὑρίσκομαι τόσον ὑψηλά, ὅπου διακρίνω τὸν οὐρανὸν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ φύλλα.

— Μὴ κυττάζῃς τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ σκύψε καὶ μέτρησε πόσους κλάδους ἐπέρασες.

— Ἕνα, δύο, τρεῖς, τέσσαρας, πέντε. Ἕξη κλάδους, ἀφέντη.

— Ἀνάβα, ἀκόμη ἕνα.

Μετ' ὀλίγον ἀντήχησε πάλιν ἡ φωνὴ τοῦ Δία, ἀναγγέλλοντος ὅτι ἔφθασε τὸν ἑβδομον κλάδον.

— Τώρα, Δία, εἶπεν ὁ Λεγράν μετὰ προφανοῦς συγκινήσεως προσπάθησε νὰ προχωρήσῃς ὅσον εἶνε δυνατὸν πρὸς τὴν ἄκραν αὐτοῦ τοῦ κλάδου. Ἂν ἰδῇς ἐκεῖ τίποτε παράξενον, μοῦ τὸ λέγεις.

Αἱ τοιαῦται διαταγαὶ διέλυσαν τὰς τελευταίας μου ἀμφιβολίας περὶ τῆς φρενοβλαβείας τοῦ φίλου μου, τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ εὕρω τρόπον νὰ ἐπαναφέρω εἰς τὴν οἰκίαν του. Τὰ σκέψεις μού διέκοψεν ἡ φωνὴ τοῦ μαύρου κράζοντος:

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ προχωρήσω περισσότερον ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ κλαδί, εἶναι ξερὸ καὶ σαρακιασμένο.

— Δοκίμασέ τον μὲ τὸ μαχαῖρί σου διὰ νὰ ἰδῇς ἂν εἶναι τὸ ξύλον ὅλως διόλου σαπημένον.

— Μάλιστα σαπημένον. Ὄχι ὅμως ὅσον ἐνόμιζα. Νομίζω ὅτι θὰ ἠμποροῦσα νὰ προχωρήσω ἀκόμη ὀλίγον. Ἀλλὰ μονάχος.

— Τί ἐννοεῖς μὲ τὸ μονάχος;

— Ἐννοῶ τὸν κάραβον, ὅπου εἶναι πολὺ βαρύς. Ἂν τὸν ἄφινα, τὸ κλαδὶ θὰ ἠμποροῦσε νὰ σηκώσῃ μόνον τὸ ἰδικόν μου βάρος.

— Σιωπή, ἀνόητε. Ἂν ἀφίσῃς τὸν κάραβον νὰ πέσῃ, θὰ σὲ πνίξω. Προσπάθησε νὰ φθάσῃς ἕως τὴν ἄκραν τοῦ κλάδου καὶ θὰ σὲ δῶσω ἕνα τάλληρον ὅταν κατεβῇς.

— Θὰ προσπαθήσω. Τώρα εὑρίσκομαι σχεδὸν εἰς τὴν ἄκρην. Ἀλλὰ τί βλέπω Θεέ μου!

— Τί βλέπεις; ἀνέκραξεν ὁ Λεγράν τρέμων ἐκ τῆς συγκινήσεως.

— Βλέπω ἕνα κεφάλι νεκροῦ, τοῦ ὁποίου ἔφαγαν τὰ πουλιὰ ὅλον τὸ κρέας. Ἕνα κάτασπρο κρανίον.

— Καλὰ λέγεις, ἕνα κρανίον. Ἀλλὰ πῶς εἶναι προσηλωμένον εἰς τὸ δένδρον.

— Εἶναι καρφωμένο μὲ ἕνα μεγάλο καρφί.

— Πολὺ καλά. Τώρα, Δία, πρόσεξε νὰ κάμῃς ὅτι σοῦ εἶπα.

— Προσέχω, ἀφέντη.

— Κύτταξε νὰ εὕρῃς τὸ ἀριστερὸ μάτι τοῦ κρανίου.

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ διακρίνω ποῖον ἀπὸ τὰ δύο εἶναι τὸ ἀριστερόν.

— Διότι εἶσαι βλάξ. Ἠμπορεῖς τοὐλαχιστον νὰ διακρίνῃς τὸ ἀριστερό σου χέρι.

— Τὸ ἀριστερό μου χέρι εἶναι ἐκεῖνο μὲ τὸ ὁποῖον πελεκῶ τὰ ξύλα.

— Μάλιστα, διότι εἶσαι ζερβός. Λοιπὸν τὸ ἀριστερό σου μάτι εἶναι τὸ ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἀριστερό σου χέρι. Τώρα ὑποθέτω ὅτι ἠμπορεῖς νὰ εὕρῃς τὸ ἀριστερὸ μάτι τοῦ κρανίου ἢ τὴν τρύπαν ὅπου ἦτο τὸ μάτι. Τὴν εὑρῆκες;

— Τὴν εὑρῆκα. Τί πρέπει τώρα νὰ κάμω;

— Πέρασε τὸν κάραβον ἀπὸ τὴν τρύπαν καὶ ἄφισε τον νὰ φθάσῃ κατὰ γῆς κρατῶν τὴν ἄκραν τοῦ κορδονίου.

— Τὸ ἔκαμα, ἀφέντη. Πιστεύω ὅτι βλέπεις τὸν κάραβον νὰ καταβαίνῃ.

Καθ' ὅλον τοῦτον τὸν διάλογον ὁ Δίας διέμενεν ἀόρατος, μετ' ὀλίγον ὅμως ἐφάνη ὁ κάραβος εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κορδονίου, λαμπων ὡς χρυσῆ σφαῖρα ὑπὸ τὰς τελευταίας ἀκτῖνας τοῦ δύοντος ἡλίου. Ὅταν τὸ ἔντομον ἤγγισε τὴν γῆν παρὰ τοὺς πόδας μας, ὁ Λεγράν ἐκαθάρισε τὸ περὶ αὐτὸ ἔδαφος, κόψας διὰ τοῦ δρεπάνου τὰ χόρτα καὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ διέταξε τὸν Δία ν' ἀρίσῃ τὸ κορδόνι καὶ νὰ καταβῇ. Εὐθὺς ἔπειτα ἐνέπηξε πασαλίσκον ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχε πέσει ὁ κάραβος καὶ λαβὼν ἐκ τοῦ θυλακίου του γεωδαιτικὴν ταινίαν προσήλωσε τὴν ἄκραν εἰς τὸ πλησιέστερον τοῦ πασσάλου μέρος τοῦ κορμοῦ καὶ ἔπειτα ἐξετύλιξεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς γραμμῆς ἣν ὥριζαν ὁ κορμὸς καὶ ὁ πάσσαλος, μέχρις ἀποστάσεως πεντήκοντα ποδῶν. Εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ἐνέπηξε δεύτερον πάσσαλον, καὶ διαγράψας περὶ αὐτὸν κύκλον διαμέτρου τεσσάρων περίπου ποδῶν, ἔσπευσε νὰ λάβῃ ἕνα τῶν λίσγων καὶ ἤρχισε νὰ σκάπτῃ, προσκαλῶν τὸν Δία καὶ ἐμὲ νὰ τὸν μιμηθῶμεν.

Ἡ διασκέδασις ἐκείνη δὲν μὲ ἤρεσκε διόλου, διότι ἤμην κατάκοπος ἐκ τοῦ μακροῦ δρόμου καὶ εἶχεν ἤδη νυκτώσει. Ἐφοβούμην ὅμως νὰ ταράξω διὰ τῆς ἀρνήσεως μου τὴν ἄμετρον χαράν, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐφαίνετο κατεχόμενος ὁ φίλος μου Λεγράν. Οὐδεμία μοῦ ἀπέμενεν ἤδη ἀμφιβολία ὅτι εἶχαν ταράξει τὸν ἐγκέφαλόν του οἱ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον κυκλοφοροῦντες δημώδεις μῦθοι περὶ θησαυρῶν κατωρυχθέντων εἰς τὰ πέριξ δάση ὑπὸ τῶν πειρατῶν. Πιθανώτατον δὲ ἦτον ὅτι κατὰ πολὺ συνετέλεσε πρὸς διασάλευσιν τῶν φρενῶν του ἡ σύμπτωσις τῆς εὑρέσεως τοῦ καραβου καὶ αὐτὴ ἴσως ἡ ἐπιμονὴ τοῦ μαύρου νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι ὁλόχρυσος. Ταῦτα σκεπτόμενος ἐξηκολούθουν νὰ σκάπτω ὅπως πείσω ὅσον τάχιστα τὸν φίλον μου πόσον ἦσαν μάταια τὰ ὄνειρά του.

Μετ' ὀλίγον ἐδέησε ν' ἀνάψωμεν τὰ φανάρια. Ὑπὸ τὸ κόκκινον αὐτῶν φῶς ὁ ὅμιλος ἡμῶν ἦτο ἀληθῶς γραφικώτατος. Ἂν δὲ συνέβαινε νὰ διαβῇ τις διὰ τῆς ἐρημίας ἐκείνης, θὰ εὕρισκε βεβαίως ὄχι μόνον παράδοξον ἀλλὰ καὶ κάπως ὕποπτον τὴν εἰς τοιοῦτον τόπον καὶ κατὰ τοιαύτην ὥραν ἀνώρυξιν λάκκου.

Τὴν ἐργασίαν μας ἐτάραττεν ἐξ ἀρχῆς αἱ ὑλακαὶ τοῦ Βόλφ, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο ἐπιτηρῶν μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος τὰς ἀνασκαφάς. Τὸ ἠχηρότατον αὐτοῦ γαύγισμα ἦτο ὄχι μόνον ὀχληρόν, ἀλλ' ἠδύνατο καὶ νὰ διεγείρῃ τὴν περιέργειαν τῶν καταφευγόντων ἐνίοτε εἰς τὰ πέριξ δάση φαυλοβίων. Ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν ταύτην ἀπήλλαξεν ἡμᾶς ὁ Δίας, ὅστις μετὰ ματαίας ἐπιταγὰς σιωπῆς ἐπενόησε νὰ περιδέσῃ διὰ τῆς ζώνης του τὸ ἀπύλωτον στόμα τοῦ μολοσσοῦ.

Μετὰ δίωρον σκάψιμον εἴχαμεν φθάσει εἰς βάθος πέντε περίπου ποδῶν χωρὶς ν' ἀνακαλύψωμεν οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος θησαυροῦ. Ἡ τελεία ἐξάντλησις τῶν δυνάμεών μας ἠνάγκασεν ἡμᾶς νὰ διακόψωμεν ἐπί τινας στιγμὰς τὴν ἐργασίαν. Ὁ Λεγράν ἐφαίνετο κατεχόμενος ὑπὸ μεγάλης ἀπορίας καὶ ἀμηχανίας. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἀπέμαξε τὸ καθιδρον μέτωπόν του ἀνέλαβε τὸν λίσγον καὶ ἠρχίσαμεν πάλιν νὰ σκάπτωμεν. Ἡ περιφέρεια τοῦ λάκκου ἦτο ἤδη πολὺ εὐρυτέρα τῆς ἀρχικῶς χαραχθείσης, τὸ δὲ βάθος του ἑπτὰ περίπου ποδῶν καὶ τίποτε δὲν ἐφαίνετο. Ὁ Λεγράν ἀπεφάσισεν ἐπὶ τέλους νὰ ἐξέλθῃ καὶ νὰ ἐνδυθῇ τὸ φόρεμά του, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποθέσῃ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς ἀνασκαφῆς. Ἡ κατήφεια καὶ ἡ ἀπελπισία του ἦτο τοσαύτη ὥστε τὸν ἐλυπούμην ἐξ ὅλης καρδίας. Ὁ Δίας ὑπακούων εἰς νεῦμα τοῦ κυρίου του ἐφορτώθη καὶ πάλιν τοὺς λίσγους καὶ ἠκολούθησεν ἡμᾶς μετὰ τοῦ σκύλου, τοῦ ὁποίου ἔλυσε τὸ στόμα. Μόλις ὅμως εἴχαμεν προχωρήσει δέκα βήματα ὁ Λεγράν ἐσταμάτησε ὡς ὑπὸ τὸ κράτος αἰφνιδίας ἐμπνεύσεως, ἐξεστόμισε ῥικώδη βλασφημίαν καὶ ῥίπτασε ἀπὸ τὸν τράχηλον τὸν Δία, ὡς διὰ νὰ τὸν πνίξῃ, ἐρωτῶν αὐτὸν διὰ φωνῆς τραυλιζούσης ἐκ τῆς ἀγανακτήσεως.

— Ἀχρεῖε, παληαράπη, ἀποκρίσου με ἀμέσως καὶ καθαρά: ποῖον εἶναι τὸ ἀριστερόν σου μάτι;

— Λυπήσου με, ἀφέντη. Δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ἀριστερόν μου μάτι;

Ταῦτα λέγων ὁ Δίας, ὁ ὁποῖος εἶχε γονατίσει, ἔδειξε τὸν *δεξιὸν* του ὀφθαλμὸν καὶ εὐθὺς ἔπειτα ἐκάλυψεν αὐτὸν μὲ τὴν χεῖρα, ὡς φοβούμενος μὴ ὁ αὐθέντης του τὸν ξεριζώσῃ. [Ἕπεται συνέχεια]

[1] Ἴδε σελ. 133.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἐγκλήματα δι' ὑπνωτισμοῦ.

Εἶνε περίεργος σύμπτωσις ἐν σχέσει πρὸς τὰ Κζύνσκεια ὅτι ἐν Ἀμερικῇ γίνεται κατ' αὐτὰς πολὺς λόγος περὶ δύο ποινικῶν ὑποθέσεων, κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ὁποίων καὶ ἐκεῖ διὰ πρώτην φορὰν ὁ ὑπνωτισμὸς θ' ἀπασχολήσῃ τὰ δικαστήρια. Τὰ φύλλα τῆς Νέας Ὑόρκης γράφουσι περὶ τούτων. Κυρία τις, ἐκεῖ ἐγκατεστημένη, ἐδηλητηρίασεν ἕνα τῶν γνωστῶν αὐτῆς κυρίων. Ἡ κυρία διϊσχυρίζεται ὅτι ὑπνωτίσθη ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς καὶ ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ διέπραξε τὸ κακούργημα· λέγει ὅτι ὁ σύζυγος αὐτῆς ἀπέβλεπε εἰς τὸ ἐκ τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς τοῦ φονευθέντος κέρδος.—Ἡ δευτέρα περίπτωσις εἶνε ἐν Eau-Claire, τῇ πρωτευούσῃ τοῦ ὁμωνύμου κομητάτου ἐν τῇ πολιτείᾳ Wisconsin. Ἐκεῖ συνελήφθησαν δύο νεάνιδες, ἔνεκα ἐγκλήματος ὅπερ λέγουσιν ὅτι διέπραξαν ἐν καταστάσει ὑπνώσεως, εἰς ἣν ἐτέθησαν ὑπό τινος ἰατροῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἀμφότεροι οἱ ἄνδρες συνελήφθησαν ἕνεκα τούτου. Τὰ περιστατικὰ ταῦτα ἀπασχολοῦσι πολὺ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ὑποκινοῦσι τοὺς σπουδαίους Ἀμερικανοὺς ἐπιστήμονας εἰς ἀποφάνσεις ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ.

Τάχισται σιδηροδρομικαὶ ἀτμομηχαναί.

Ὑπὸ τῆς ἑταιρίας τῶν σιδηροδρόμων τῆς Πενσυλβανίας, κατεσκευάσθησαν, καθὼς γράφουσιν ἐκ Louisville, μηχαναὶ αἵτινες διατρέχουσι 100 ἀγγλικὰ μίλια ἤτοι 161 χιλιόμετρα καθ' ὥραν. Ὁ καλούμενος «Congressional-Limited συρμὸς ὅστις συγκοινωνεῖ μεταξὺ Νέας Ὑόρκης καὶ Βασιγκτῶνος καὶ ἕλκεται ὑπὸ τοιαύτης μηχανῆς, διατρέχει τὸ διάστημα τοῦτο, ὅπερ περιλαμβάνει 228 μίλια, εἰς 2 ὥρας καὶ $^3/_4$. Ἀκόμη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐχρειάζετό τις διὰ τὸ ταξείδιον τοῦτο 8 ὥρας. Ἀπὸ τὴν Νέαν Ὑόρκην μέχρι Πιττσβούργου καὶ Σικάγου—διαστήματα 445 καὶ 913 μιλίων—θὰ χρειάζεται τις, μόλις ἡ ἑταιρία εἰσάξει τὰς μηχανὰς ταύτας εἰς ὅλας τὰς γραμμάς, 8-9 καὶ 16-17 ὥρας. Ὡς ἀντίστοιχον τούτου πρόκειται νῦν ἐν Φιλαδελφείᾳ νὰ κατασκευασθῶσι πλοῖα, ἅτινα νὰ φθάνωσιν ἀπὸ τὴν Νέαν Ὑόρκην εἰς Ἀγγλίαν εἰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμίσειαν.

Ρ.

Φιλολογικά, Καλλιτεχνικά, Ἐπιστημονικά, Εἰδήσεις.

Ἡ Δνὶς Αἰκατερίνη Βερώνη, ἡ διακεκριμένη ἑλληνὶς πρωταγωνίστρια, ἀπῆλθεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου ἔδωκε σειρὰν παραστάσεων μετ' ἐκτάκτου ἐπιτυχίας, διεθνομένη εἰς Παρισίους. Ἡ Δνὶς Βερώνη προτίθεται νὰ παρακολουθήσῃ τὰς παραστάσεις τῶν καλλίστων θεάτρων τῆς γαλλικῆς πρω-

τευούσης, πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον θὰ μείνῃ ἐκεῖ ὅσον δυνηθῇ περισσότερον χρόνον. Φαντάζεταί τις πόσον θὰ ὠφελήσῃ τὴν ἑλληνίδα ἠθοποιὸν ἡ σπουδὴ τῶν ζώντων προτύπων τὰ ὁποῖα παρέχουν οἱ μεγάλοι τῆς σκηνῆς καλλιτέχναι καὶ πόσον πολύτιμος θὰποβῇ ἐπανερχομένη εἰς Ἑλλάδα διὰ τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦδε τὴν θεωρεῖ ὡς ἕνα τῶν πολυτιμοτέρων αὐτοῦ παραγόντων.

Ὁ κ. Μιχαὴλ Μητσάκης ἐκδίδει προσεχῶς εἰς ἴδιον τεῦχος τὴν ἐν τῷ «Ἄστει» δημοσιευθεῖσαν ποιητικὴν καὶ φιλολογικὴν αὐτοῦ μελέτην ὑπὸ τὸν τίτλον Λίγα Λόγια. Τὸ τεῦχος θὰ περιλάβῃ καὶ τὴν συνέχειαν τῆς μελέτης ταύτης, περὶ τῆς ὁποίας τόσος ἔγεινε λόγος.

Ὁ ἡνωμένος θίασος Ταβουλάρη-Ἀλεξιάδου-Ἀρνιωτάκη ἤρχισε τὰς προαγγελθείσας αὐτοῦ παραστάσεις εἰς τὸ νέον Δημοτικὸν Θέατρον Πειραιῶς. Μέχρι τοῦδε παρεστάθησαν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἡ «Μαρία Δοξαπατρῆ», τοῦ κ. Βερναρδάκη καὶ ἡ «Νίκη τοῦ Λεωνίδα» τοῦ κ. Ἀννίνου.

Κατὰ τὴν προσεχῆ θερινὴν θεατρικὴν περίοδον ὁ Θίασος Παντοπούλου, κάλλιστα κατηρτισμένος, θὰ δώσῃ παραστάσεις παλαιῶν καὶ νέων κωμειοδυλλίων εἰς τὸ θέατρον Ζάππειον. Εἶνε πιθανὸν ὅτι ἄλλον ἑλληνικὸν θίασον δὲν θὰ ἔχωμεν τὸ θέρος ἐν Ἀθήναις.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Φιλολογικὸς Σύλλογος ἀγγέλλει ὅτι, οὐδενὸς ἔργου ὑποβληθέντος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὸν Βουτσιναῖον Διαγωνισμὸν πρὸς συγγραφὴν Ὁ δηγοῦ τῆς πρώτης Παιδεύσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὁ ἀγὼν παρατείνεται εἰς τὸ ἑπόμ. Τὰ χειρόγραφα εἶνε δεκτὰ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1895, τὸ ἄριστον δ' ἐξ αὐτῶν θὰ τύχῃ χρηματικοῦ ἄθλου φρ. 2,500. Τὸ εἰδικὸν πρόγραμμα τοῦ διαγωνισμοῦ πέμπεται δωρεὰν εἰς πάντα αἰτοῦντα· ἀπευθυντέον πρὸς τὸν κ. Χρ. Γ. Πανταζίδην, γενικὸν γραμματέα τοῦ Συλλόγου, εἰς Σταυροδρόμιον.

Ἐπανῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου ὁ κ. Τιμολέων Φιλήμων, κομιστὴς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Γ. Ἀβέρωφ πρὸς τὴν Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, δι' ἧς ὁ ἐθνικὸς εὐεργέτης βεβαιοῖ τὴν ἐκ 500,000 φρ. δωρεάν του ὑπὲρ τῆς ἀναμαρμαρώσεως τοῦ ἀρχαίου Σταδίου.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Βασιλέως ἑωρτάσθη ἐν Ἀθήναις διὰ τῆς συνήθους δοξολογίας. Ἡ Β. Οἰκογένεια ἀπουσίαζεν.

Ἐπανῆλθεν ἐκ Παρισίων ὁ κ. Δ. Βικέλας, πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς. Τελευταῖον εἶχεν ὁμιλήσῃ ἐν Παρισίοις, κατὰ τὴν μηνιαίαν συνεδρίασιν τοῦ Συνδέσμου τῶν ἑλλήνων σπουδαστῶν, περὶ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Τὸν λόγον τοῦτον τοῦ διαπρεποῦς ἡμῶν συνεργάτου θὰ δημοσιεύσωμεν ὁλόκληρον εἰς τὸ προσεχὲς φυλλάδιον.

Τὰ «νησιώτικα γράμματα» τοῦ κ. Ψυχάρη, τὰ δημοσιευθέντα ἄλλοτε εἰς τὸ Ἄστυ καὶ μετὰ τόσου ἐνδιαφέροντος ἀναγνωσθέντα, ἐκδίδονται προσεχῶς ἐν Παρισίοις, γαλλιστὶ μεταφρασμένα ὑπὸ τοῦ ἰδίου, εἰς τόμον ἐπιγραφόμενον «Autour de la Grèce». Νέα ἔργα τοῦ κ. Ψυχάρη θὰ δημοσιεύσῃ λίαν προσεχῶς ἡ «Εἰκονογραφημένη Ἑστία».

Ἐξεδόθη τὸ 6' τεῦχος τοῦ Δ' τόμου τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν Μονάχῳ καθηγητοῦ κ. Κρουμβάχερ διευθυνομένου περιοδικοῦ Βυζαντιακοῦ Δελτίου, ἐκδιδομένου ἐν Λειψίᾳ παρὰ Τόυбνερ. Ἕκαστον τεῦχος τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου διὰ τὴν Βυζαντιολογίαν περιοδικοῦ σύγκειται ἐκ τριῶν μερῶν, ὧν τὸ μὲν πρῶτον περιέχει πρωτοτύπους πραγματείας σοφῶν τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς, τὸ δεύτερον δὲ κρίσεις περὶ πάντων τῶν εἰς τὴν Βυζαντινολογίαν ἀναφερομένων νεωστὶ ἑκάστοτε ἐκδιδομένων συγγραμμάτων καὶ τὸ τρίτον ποικίλας βιβλιογραφικὰς σημειώσεις καὶ ἄλλας ἀνακοινώσεις. Καὶ τὸ παρὸν τεῦχος παρέχει μέγα ποσὸν τοιαύτης ὕλης. Ὅ,τι ὅμως ἰδίως ἐκπλήττει τὸν προχείρως φυλλομετροῦντα τὸ περιοδικὸν ἀναγνώστην εἶνε τὸ πλῆθος τῶν ποικίλων μεγαλειτέρων ἢ μικροτέρων συγγραμμάτων, πραγματειῶν, μελετῶν ἢ διατριβῶν, ἅτινα σοφοὶ καὶ λόγιοι ἐν τῇ Δύσει ἰδίως, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐν Ρωσσίᾳ ὁλονέν ἐκδίδουσι πρὸς διαφώτισιν τοῦ χιλιετοῦς βίου τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους. Ἡ κριτικὴ καὶ ἑρμηνεία τῶν συγγραφέων τοῦ Βυζαντίου, αἱ ἱστορικαὶ καὶ αἱ περὶ τῆς τέχνης, νομοθεσίας, ἐκκλησίας τῶν Βυζαντίνων μελέται ἔχουσι πλείστους τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν νῦν ἐν τῇ Δύσει. Τὴν κοινὴν δὲ καὶ πᾶσιν εὐπρόσοδον βιβλιοθήκην τῶν ὁλονέν πολλαπλασιαζομένων τούτων μελετῶν ἀποτελεῖ τὸ Βυζαντιακὸν Δελτίον. Δι' αὐτοῦ συγκοινωνοῦσι σήμερον οἱ πανταχοῦ τῆς Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς Βυζαντινολόγοι, τοῦτο δὲ καὶ πολλαχῶς τὰς μελέτας αὐτῶν προάγει καὶ ὑποστηρίζει. Ἤδη ἡ τριετὴς θαυμαστὴ ἀληθῶς πορεία ἣν τὸ περιοδικὸν διήνυσε, δεικνύει τὴν καταπληκτικὴν τῶν βυζαντιακῶν μελετῶν καὶ ἐρευνῶν πρόοδον· τὸ πλῆθος ὅμως τῶν περὶ αὐτὴν ἀσχολουμένων σοφῶν τῆς Δύσεως ὑπισχνεῖται πολὺ πλουσιωτέραν τὴν συγχομιδὴν ἐν τῷ μέλλοντι. Καὶ ἴσως μετ' οὐ πολὺ θὰ ἴδωμεν ἐπιστεφομένην τὴν προσπάθειαν τῶν Βυζαντινολόγων διὰ συγγραφῶν τοιαύτης θεμελιώδους σπουδαιότητος καὶ ἀξίας, ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἀπιστεύτους κόπους ἀπαιτήσασα ἀλλὰ καὶ θαυμασίως ἐπιτυχοῦσα Βυζαντιακὴ γραμματολογία τοῦ κ. Κρουμβάχερ, ἥτις ἀπετέλεσε τὴν πρώτην στερεὰν καὶ μεγαλοπρεπῆ βάσιν ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἐκτοτε ἀδιαλείπτως πολλαπλασιαζομένων βυζαντιακῶν μελετῶν. Σ.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

Θεόδωρος Π. Δηλιγιάννης. Κατὰ χρονογραφικὸν καθῆκον δημοσιεύομεν σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ κ. Δηλιγιάννη τὸν ὁποῖον αἱ ἐκλογαὶ τῆς 16ης Ἀπριλίου ἐκάλεσαν καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχήν. Ἐκ τῶν συγχρόνων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος ἐδημοσιεύθησαν ἄλλοτε εἰς τὴν «Εἰκονογραφημένην Ἑστίαν» αἱ εἰκόνες τῶν κ. κ. Χ. Τρικούπη, Κ. Κωνσταντοπούλου καὶ Δ. Ράλλη. Σκοπεύομεν νὰ συνεχίσωμεν τὴν ἄδοξον ταύτην πινακοθήκην, διὰ νὰ γνωρίσωσιν οἱ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ κυρίως ἀναγνῶσται μας τὰς μορφὰς ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι, πολὺ ἢ ὀλίγον, ὡς αὐτουργοὶ ἢ ὡς συνεργοί, ἐδημιούργησαν τὴν παροῦσαν τῆς πατρίδος κατάστασιν. Μόνον τὰς εἰκόνας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι, ἐπὶ ἄλλων βάσεων πολιτευόμενοι, θὰ βελτιώσουν τὴν κατάστασιν αὐτήν, δὲν θὰ δυνηθῶμεν ἀκόμη, δυστυχῶς, νὰ δημοσιεύσωμεν. Τοὺς ἀγνοεῖ ὁ κόσμος, τοὺς ἀγνοοῦμεν καὶ ἡμεῖς. Ἀλλ' ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ὅσον ἄγνωστοι καὶ ἂν εἶνε, εἰς αὐτοὺς ἀνήκει τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον φανταζόμεθα κρεῖττον.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ Β'

(Ἴδε προηγούμενον φύλλον).

21. — Ποία λέξις ἑλληνικὴ ἔχει πέντε α χωρὶς κανὲν ἄλλο φωνῆεν. Καὶ ποία ἄλλη ἔχει ἐξ γράμματα, ἐξ ὧν τὰ πέντε φωνήεντα.

22. —Τί θὰ κερδίσῃς, ἂν ἀναγραμματίσῃς ἓν δένδρον.

23.—

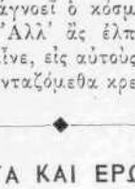

Εἶμαι κάτοχος τοῦ τετραγώνου τούτου κήπου, εὑρισκομένου ἐντὸς τοῦ ἀγροῦ τοῦ γείτονός μου. Ζητῶ παρ' αὐτοῦ νὰ μοι πωλήσῃ μέρος γῆς τοσοῦτον, ὥστε ἡ ἐπιφάνεια τοῦ κήπου μου νὰ διπλασιασθῇ ἀκριβῶς, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ μὴ χάσῃ τὴν τετραγωνικήν της μορφήν. Ὁ γείτων μου δέχεται, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι, τὰ τέσσαρα δένδρα α, β, γ, δ, φυτευμένα εἰς τὸν ἀγρόν του παρὰ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ κήπου μου, δὲν θὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ πωληθησόμενον τεμάχιον. Πῶς θὰ συμβιβασθῶσιν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ὅροι;

24. — ΩΣ το ἐς τὴν 1 καὶ ῥοῦ' ὄθεν.

25. — *Παν* (Τὸ ἥμισυ μιᾶς λέξεως, τῆς ὁποίας ζητεῖται καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος).

Παρόραμα: Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15 ζητήματος (φυλ. 16) παρελήφθη ἓν τ.

(Ἕπεται συνέχεια)

Πρός τινας ἐφημερίδας τῶν Ἐπαρχιῶν καὶ ἰδίως τοῦ Ἐξωτερικοῦ, αἱ ὁποῖαι ἔχι μόνον δὲν ἔχουν ποτὲ τὴν καλωσύνην νἀγγέλλουν τὰ περιεχόμενα τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἑστίας» ἣν λαμβάνουν ἐπ' ἀνταλλαγῇ,—ὅπως λίαν εὐγενῶς κάμνουν ἄλλαι, ἐφ' ᾧ τὰς εὐχαριστοῦμεν,—ἀλλὰ καὶ τὰ ἀποσυλοῦν, ἀναδημοσιεύουσαι αὐτολεξεὶ ἄνευ μνείας τῆς πηγῆς ἐξ ἧς τὰ ἁρύονται, δηλοῦμεν ὅτι θὰ διακόψωμεν τὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλλου μας, ἂν ἐξακολουθήσῃ ἡ ἧκιστα ἀβρόφρων καὶ δικαία αὐτὴ ἐκ μέρους συναδέλφων διαγωγή.

κ. Ἀθ. Ἐπ. Στενήμαχον. Ἐλήφθησαν ἐγκαίρως. Ἀποδείξεις σᾶς ἐστάλησαν, καθὼς καὶ δελτάριον.—κ. Σ. Μ. Μεσολόγγιον. Σύμφωνοι Πῶς εἴχατε λοιπὸν τὴν ἀξίωσιν νὰ δημοσιεύσωμεν πρᾶγμα ποῦ δὲν ἦτο διὰ τὴν ἀντίληψίν μας; Ἠταίετε μόνον σεῖς ποῦ το ὑπεβάλατε εἰς τοιοῦτον κριτήριον — κ. Ι Δ. Ο. Ἐνταῦθα. Ἐλήφθησαν καὶ τὰ νέα. Δι' αὐτὸ ἴσα-ἴσα ἐθέσαμεν σχετικῶς μεγάλην ἀμοιβήν, διὰ νὰ μας στέλλουν πολλὰ καὶ νὰ ἐκλέγωμεν τὰ καλλίτερα. Δυστυχῶς πολλοὶ ἔχουν τὴν ἀναίδειαν νὰ μας στέλλουν ὡς ἰδικά των ἐξαναδημοσιευμένα.— Καλυβίτην, Κέρκυραν. Πρὸ τῆς ἐπιστολῆς σας, εἴχομεν ἀνακαλύψει τὸ μυστικὸν διὰ τοῦ . . . γραφικοῦ χαρακτῆρος. Προσεχῶς λοιπόν. — Λεωνίδαν, Ἐνταῦθα. Δέν μας ἐφάνη καλὸν πρὸς δημοσίευσιν τὸ διήγημά σας, μολονότι δὲν εἶνε ἐντελῶς ἀνάξιον προσοχῆς. Τὸ δεύτερον, ἐλπίζομεν, θὰ εἶνε πολὺ καλλίτερον. Ὡς πρὸς τὴν ἐπιστολήν σας, τί νά σας εἴπωμεν; Μήπως τὸ συμφέρον μας δὲν εἶνε νά μας στέλλουν ὅσῳ τὸ δυνατὸν καλλίτερα πράγματα;—κ. Χ. Δ. Λ. Ἐνταῦθα. Ἐλήφθησαν, θὰ ἐκλέξωμεν.—κ. Τ. Ν. Κ. Δημητσάναν. Σᾶς γράφομεν ἰδιαιτέρως.—κ. Ι. Μ. Καλάμας. Ἐλήφθησαν.— κ. Γ. Τ. Οἰκ. Ἐνταῦθα. Ἐλήφθησαν. Ὡραιότατα. — Περσέα. Κάϊρον. Ἔχετε αἴσθησιν τοῦ καλοῦ, ἀλλ' ἀδυνατεῖτε ἀκόμη νὰ τὸ ἀποτυπώσετε. Τὸ δεύτερον εἶνε τὸ καλλίτερον.—Βαρμπτ, Μεσολόγγιον. Οἱ στίχοι πολὺ μέτριοι· τὰ ἄλλα καλά.—κ. Κ. Π. Ἀΐγιον. Πολὺ πρωτότυπα, εὐγέ σας.—κ. Γ. Δ. Α. Διδωρίκιον. Αἱ ἐντυπώσεις ζωηραί, ἀλλ' ἡ γλῶσσα σαλάτα, ποῦ δὲν τρώγεται.— Τακτικὸν Ἀναγνώστην, Πάτρας. Οὔτε κληροδότημα ὑπάρχει, οὔτε Διαγωνισμὸς γίνεται. Νομίζομεν ὅμως ὅτι τὸ Κατάστημα εἰμπορεῖ νὰ στείλῃ ἑκτάκτως εἰς τὴν Εὐρώπην κανένα ἀπὸ τοὺς διακεκριμένους μαθητάς.— Μ. Γ. Ἐνταῦθα. Πολὺ ἰδιωτικὸν τὸ σταλέν. Θὰ δημοσιευθῇ μόνον τὸ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ρέμβη.

Η ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗ

ΕΙΝΕ ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ

Τὸ καλλίτερον ποτόν, ἀνώτερον καὶ τῆς Βενεδικτίνης ἀκόμη, εἶνε ἡ

FEUILLANTINE

τὴν ὁποίαν εὑρίσκετε εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. **Γεωργίου Ι. Κορνάρου,** ὁδὸς Αἰόλου παρὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1895—881.